

Gheorghe Baci

PROMOȚIA XVIII a ISMC
LA 50 DE ANI
(1957–1963)

Gheorghe Baciu

**Universitatea de Stat de Medicină
și Farmacie „Nicolae Testemițanu”**

**PROMOȚIA XVIII LA 50 DE ANI
(1957–1963)**

Chișinău – 2013

CZU 378.4(478)(091)

B13

Redactor: Valeriu Covaliu

Machetare computerizată: Anatol Bondarev,
Natalia Covali

Decrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Baciu, Gheorghe.

Universitatea de Stat de Medicină și farmacie „Nicolae Testemițanu”. Promoția XVIII la 50 de ani. (1957-1963) / Gheorghe Baciu ; red. V. Covaliu. - Ch. : [S.n.] , 2013. - 148 p. : foto.

ISBN 978-9975-100-91-5

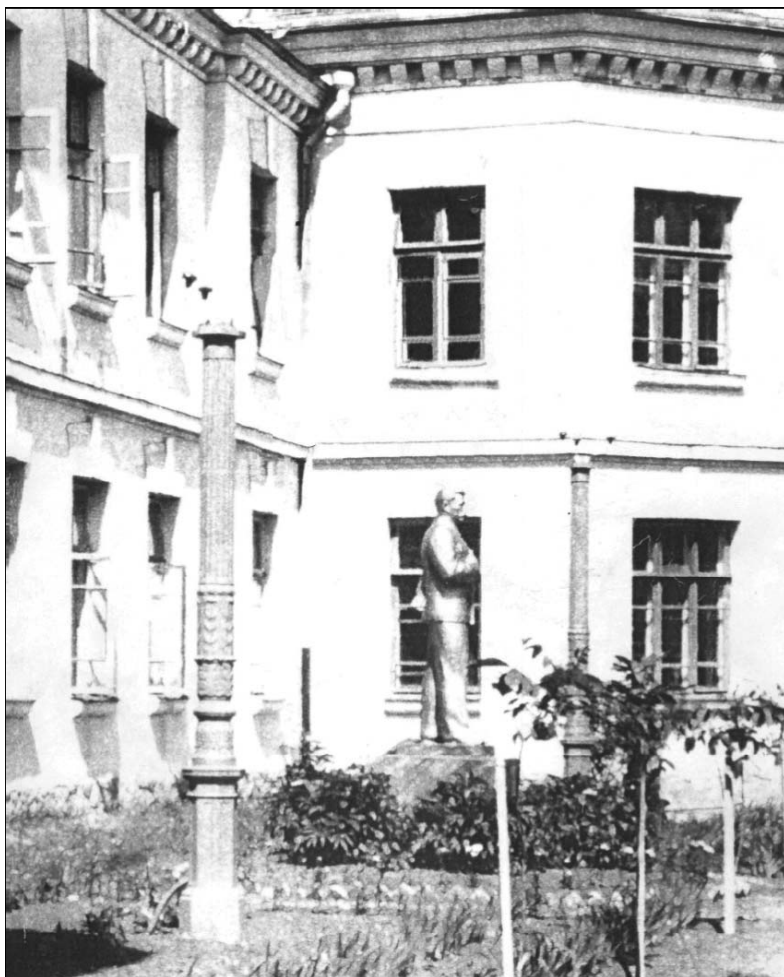
I

INSTITUTUL DE MEDICINĂ DIN CHIȘINĂU CĂTRE 1957

Prima instituție de învățământ universitar de profil medical din Republica Moldova (pe atunci RSSM în componența URSS) a fost fondată în 1945 prin transferul Institutului de medicină din Kislovodsk (evacuat la începutul războiului din Leningrad) împreună cu colectivul a 13 catedre, cu 20 profesori universitari și 23 lectori, precum și studenții anilor II-V. La Chișinău, noul institut a fost amplasat în clădirile fostului spital militar, la marginea orașului, în preajma satului Buiucani, vizavi de spitalul Boli infecțioase (actualmente Spitalul Toma Ciorbă). Imaginea blocului central al ISMC, în care activau și organele de conducere a institutului, a rămas aproape neschimbată până la finele anilor 50 ai secolului XX, când noi, proaspeții studenți ai anului 1957, eram la începuturile studiilor. Strada centrală, pe care se afla institutul, pe atunci purta numele Lenin și era una nu prea arătoasă, îngustă, cu trotuarele la mare distanță de partea carosabilă a șoselei.

Restaurarea parțială a clădirilor vechi și construcția noilor blocuri de studii s-a intensificat mult prin anii 1960–63, când promoția noastră era deja aproape de finalizarea studiilor.

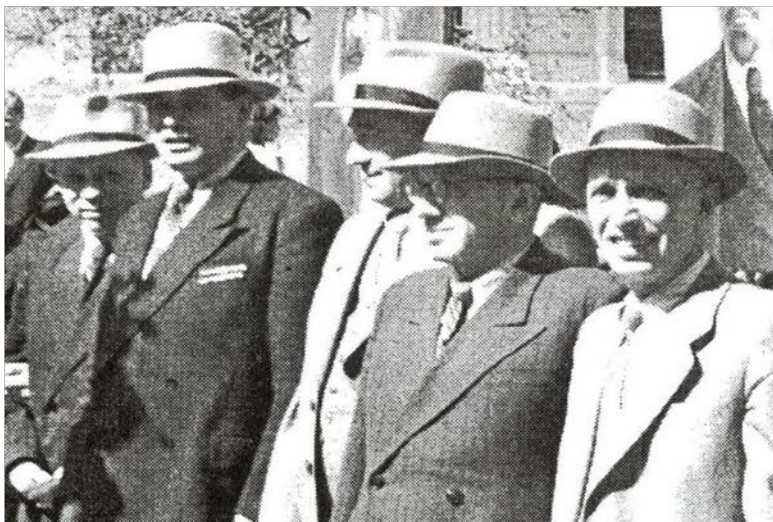
Aspectul blocului central al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău în toamna anului 1957. În centru – statuia lui I.V. Stalin.

Prin 1957 noi, proaspeții studenți, rămâneam cu impresia, că Institutul nostru realmente se afla la periferia orașului, în preajma stației terminus, unde se afla și o mică încăpere, un fel de dispecerat al parcului de troleibuze. Mulți ani la rând Institutul a dispus doar de cunoscutul edificiu, existent până în prezent, și alte câteva clădiri din curte, care serveau sediu pentru mai multe catedre de profil medico-biologic. În fața blocului central, pe un soclu de piatră, mai sălășluia încă „monumentul de serviciu” al epocii – statuia lui I.V. Stalin cu mâna dreaptă la piept și „privirea călăuzitoare” îndreptată spre stradă. În toamna anului 1957, probabil, prin luna octombrie, pe când Nichita Hrușciiov demola cu înverșunare cultul personalității și consecințele acestuia, într-o bună noapte a dispărut, ca prin miracol, odioasa statuie, la demolarea monumentului participând și colegi de ai noștri. Cel mai important cămin studentesc al institutului se afla atunci în două clădiri de pe strada Kievului (actuala stradă 31 August), Nr. 137, la intersecția cu strada Lazo, însă era deja dat în exploatare și un cămin nou, pentru cazarea studenților din ultimii ani de studii, vizavi de blocul central administrativ.

În anul 1960, rectorul Nicolae Testemițanu, a demarat construcția a două blocuri noi de studii – clădiri cu 4 nivele, anexate de o parte și alta a blocului administrativ central, precum și construcția mai multor cămine studentești din preajma institutului. Mult mai târziu au fost ridicate noi cămine, blocuri de studii și case de locuit în sectorul Mălina Mică, acestea modificând spre bine condițiile de studii și de trai ale viitorilor medici.

În primii ani de existență catedrele disciplinelor teoretice desfășurau procesul de studii în blocul central și în clădirile

din curtea institutului. Seminarele la disciplinele clinice se realizau în secțiile respective ale spitalelor din oraș, iar cursurile teoretice – în cele patru aule de la etajul blocului central. Majoritatea studenților erau cazați în căminele de pe strada Kiev și doar o mică parte au închiriat apartamente de sine stătător. Spațiile mult prea restrânse ale sălilor de studii și odăilor din cămine nu prea îi deranjau nici pe studenți, nici pe profesori. Pe atunci, toți erau obișnuiți cu acele minime condiții de trai și de activitate.

Comportament și stil solidar de prezentare la demonstrațiile din primii ani postbelici.

De la stânga la dreapta: profesorii F.E. Agheicenکو, M.V. Borzov, V.L. Stârikovici, A.H. Nikogosean și conferențiarul S.L. Balakin (1947).

În timpul liber studenții practicau în mod organizat diverse forme de activități sociale – competiții sportive, manifestări

culturale și de alt gen. Adunările comsomoliste, sindicale și orele de „educație politică” erau obligatorii, iar ignorarea acestora se solda adesea cu sancțiuni administrative. Clubul studentesc (actualmente sediul bisericii „Sf. Nicolae”), concomitent cu unele prelegeri pentru studenți se folosea pentru organizarea seratelor tematice, urmate de dansuri. La demonstrațiile tradiționale de 1 mai și 7 noiembrie prezența era de asemenea obligatorie – și pentru studenți, și pentru colectivul profesoral-didactic, care era responsabil de lucrul educațional.

Corpul profesoral didactic la acel moment era reprezentat de șefii de catedre, profesori universitari: F.E. Agheicenko (morfopatologie), A.P. Lavrentiev (anatomie), A.A. Troițki (anatomie topografică), N.A. Nicogolian (igienă), M.A. Poliuhov (terapie), S.M. Rubașov (chirurgie), B.I. Șarapov (neurologie), A.A. Zubkov (fiziologie), A.N. Molohov (psihiatrie), M.V. Borzov (dermatovenerologie), L.A. Rozenier (boli infecțioase), I.N. Kurlov (oftalmologie), precum și conferențiarii: M.Ia. Ghehtman (organizarea ocrotirii sănătății), N.N. Kuznețov (histologie), V.P. Eremeev (limbi străine), B.I. Leonov (chimie anorganică), B.M. Curțer (patofiziologie), S.I. Lealikov (farmacologie), N.T. Starostenco (boli interne) și de lectori-asistenți, printre care se regăseau și bășteniși cu studii făcute în centrele universitare europene: S.M. Smirnov, R.S. Poznanskaia, L.I. Landa, A.M. Derji, Orenștein, M.H. Beringher, P.I. Litvak, care și-au adus contribuția la pregătirea cadrelor naționale din primele promoții de medici.

În curând, noi, tinerii studenței, ne-am familiarizat cu istoricul fondării ISMC și am aflat, că primul director al Institutului de Medicină a fost **Ipatie Sorocean**, născut la 30 martie

1900, într-o familie numeroasă de moldoveni din sudul Basarabiei. După absolvirea Institutului de Medicină din Odessa (1926), a activat în calitate de medic în satul Nezavertailovka, iar mai apoi – la spitalul din orașelul Balta, RASSM. În timpul războiului a deținut postul de chirurg principal al unui spital militar din or. Soci. După demobilizarea din armata sovietică a

fost numit vicecomisar popular al Ocrotirii Sănătății din RSSM. Următorii trei ani, sub conducerea Domniei sale s-au realizat primele admiteri (1945–1947) și primele promoții de absolvenți (1946–1948) ale Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Toate eforturile directorului Ipatie Sorocean au fost orientate atât la crearea condițiilor de studii și de trai ale studenților, la rezolvarea numeroaselor probleme de ordin organizatoric și gospodăresc: dotarea catedrelor cu materiale didactice, utilaje de laborator și locuri de muncă.

Din mărturisirile studenților acelor timpuri am aflat, că Ipatie Sorocean a făcut față tuturor obligațiunilor de serviciu cu destulă competență și mare responsabilitate. Activitatea sa rodnică pe post de director a fost marcată cu frumoase și importante realizări în perioada de afirmare a institutului în vederea pregătirii cadrelor de medici calificați. În acei ani dificili Ipatie Sorocean a izbutit să includă în procesul didactic noi specialiști de înaltă calificare, încadrând tineretul în cercetări științifice. Deja în anii 1947–1948 au avut loc primele

sesiuni de totalizare a activității științifice și editarea primelor culegeri de articole și monografii cu caracter științifico-didactic.

În memoria studenților-medici din perioada postbelică chipul lui Ipatie Sorocean a rămas ca un frumos etalon de educator – o personalitate mărinimoasă și binevoitoare, anume aceste calități pur omenești plasându-l mereu aproape de viața și interesele tineretului studios. Frumoase cuvinte de laudă și înaltă apreciere a activității **primului** director, vizând atitudinea sa părintească față de studenții înfomețați de pe vremuri, încă mai vin din partea reprezentanților primelor promoții de medici, care îl numeau pe directorul lor nu altfel decât *tată*. Cuvintele calde, adresate marelui ctitor al institutului chișinăuian, nu sunt gratuite sau nefondate, ci vin să confirme acțiuni volitive concrete ale directorului întru realizarea scopului suprem al Medicinii – salvagardarea vieții omenești prin educarea și instruirea noilor generații de medici. Anume așa a fost apreciată activitatea lui Ipatie Sorocean, atât de colaboratorii, cât și absolvenții celor multe promoții ale Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

Ipatie Sorocean a fost succedat la postul de director al prestigiosului Institut de Medicină de personalități nu mai puțin marcante: Nicolae Harauzov (1948–1951), Leonid Ganul (1951–1953), Nicolae Starostenco (1953–1959), Nicolae Testemițanu (1959–1963), Vasile Anestiadi (1963–1986), Leonid Cobâleanski (1986–1994), din anul 1994, postul de rector al actualei Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” fiind deținut de academicianul Ion Ababii.

Nicolae Starostenco a fost primul director al ISM din Chișinău (1953–1959), care avea deja gradul științific de Doctor habilitat în medicină și titlul de Profesor universitar.

Promoția noastră a fost înmatriculată pentru studii la Institutul de medicină la studii prin ordinul Domniei sale. Profesorul și directorul Nicolae Starostenco s-a dovedit a fi o personalitate responsabilă, cumpătată, cu vaste capacități organizatorice în domeniul științei și învățământului medical superior și a contribuit prin acțiunile sale autoritare la crearea bazei materiale a catedrelor, la implementarea în procesul didactic a unor procedee și metode moderne de instruire a cadrelor medicale. În 1954 a fost deschisă și cea de a doua specialitate – facultatea Pediatrie, a demarat construcția căminelor studențești, s-a finalizat construcția sălii sportive de pe strada S. Lazo. Directorul Nicolae Starostenco îmbina armonios activitățile de conducător, pedagog, savant și clinician de excepție, deținând timp de 26 de ani și postul de șef catedra Terapie, a fost preocupat permanent de problemele asigurării colaboratorilor cu spațiu locativ.

Disciplina, principialitatea sănătoasă și munca onestă – iată criteriile și pilonii de bază ai activității directorului Nicolae Starostenco, care a acordat o atenție deosebită problemelor pregătirii și promovării rezervelor de cadre din rândurile generațiilor tinere de medici băștinași: în doar 7 ani (1953–1959) 57 de absolvenți ai ISM din Chișinău au susținut tezele de doctor în medicină. Savantul Nicolae Starostenco a fost și unul din cei mai „prolifici” conducători al tinerilor savanți în

acea perioadă a activității sale: 4 discipoli de-ai săi au susținut tezele de Doctor habilitat și 28 – de Doctor în medicină.

Nicolae Testemițanu a fost primul director al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1959–1963), dar și primul Ministru al Sănătății (1963–1968), absolvent al institutului

nostru de medicină. Prin anul 1962 directorul Institutului a acordat o atenție deosebită promoției noastre care tocmai finaliza studiile. Nicolae Testemițanu, inimos patriot și ilustru savant-manager al sănătății publice, realiza un mare proiect revoluționar de renovare și reorientare a strategiei asigurării populației cu servicii medicale. Urmărind scopul consolidării bazei tehnico-materiale a medicinei rurale, Nicolae Testemițanu a abordat din alt unghi de vedere și problema concepției strategice a învățământului universitar medical, care resimțea lipsa unui potențial științifico-didactic capabil să pună în aplicare noile proiecte.

În vederea modificării structurii și calității corpului didactic universitar dintre colegii promoției noastre au fost selecțate cei mai buni absolvenți, care urmau să continue studiile postuniversitare prin doctorantură la prestigioase centre științifice locale și de peste hotare (Moscova, Leningrad, Kiev). Grație eforturilor susținute ale directorului și ministrului Nicolae Testemițanu a fost pusă în aplicare și nobila misiune de implementare a limbii române în procesul de instruire din învățământul universitar medical. În acea perioadă de timp a

fost elaborată o concepție națională de conducere a instituției, care se deosebea esențial de metodele predecesorilor săi. În unele privințe, principiile de dirijare ale lui Nicolae Testemițanu se apropiau de viziunea social-democrată a primului director, Ipatie Sorocean. Puternicul său potențial organizatoric, apreciat încă din anii studenției, s-a manifestat pe deplin în cei patru ani de activitate pe post de conducere la Alma Mater. De numele lui sunt legate multe proiecte și realizări: construcția noilor blocuri administrative și cămine, deschiderea facultăților Farmacie și Perfecționare a medicilor, instruirea studenților băștinași și a cadrelor de înaltă calificare în limba lor maternă.

Toate acțiunile sociale și manageriale denotă puritatea cugetului și patriotismul Omului Nicolae Testemițanu, care a strălucit asemenea unui astru și a rămas în memoria multor generații un exemplu de slujire poporului, lăsând o amprentă vizibilă în istoria și cultura națională. De aceea USMF din Chișinău, multe școli și străzi din diferite localități ale Republicii Moldova, printre care și școala din satul său natal, îi poartă numele.

Peste ani Nicolae Testemițanu a devenit om-legendă, cunoscut departe de hotarele plaiului natal. În august 2009, în orașul Drochia a fost inaugurat un frumos monument în memoria înflăcăratului înaintaș, iar în iunie 2011, în curtea USMF din Chișinău, a fost instalat bustul fostului director și Ministru al Sănătății Nicolae Testemițanu.

Vasile Anestiadi a fost cel mai longeviv rector al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1963–1986), anume el a înmânat promoției noastre diplomele de medic și ne-a

dorit drum bun în activitatea ulterioară. Dumnealui a continuat cu mare înțelepciune proiectele de dezvoltare a institutului, inițiate de către Nicolae Testemițanu, și a elaborat propriile programe și activități, atât de ordin gospodăresc, cât și didactico-științific și educațional. În calitate de conducător, a dat dovadă de exigență și principialitate, având o responsabilitate

sporită față de activitatea socială. O deosebită atenție a acordat construcției căminelor pentru studenții și colaboratorii institutului. În scurt timp după învestirea sa în funcție, a fost finisat noul bloc morfologic (1964) și s-a dat în exploatare clădirea Laboratorului Științific Central (1967). Urmează construcția altor blocuri de studii și cămine studentești în sectorul Mălina Mică, se inaugurează Farmacia Universitară și alte edificii importante pentru funcționarea ritmică a instituției.

Un merit deosebit al academicianului Vasile Anestiadi, pe post de rector, a fost problema selectării și pregătirii tinerilor specialiști – medici, pedagogi și savanți – pentru necesitățile întregului sistem de sănătate publică. Până în prezent, dumnealui este rectorul care a educat și cel mai mare număr de savanți, doctori și doctori habilitați în medicină.

Leonid Cobâleanschi și-a început activitatea de rector al ISM din Chișinău (1986–1994) cu mare râvnă. Nu era indiferent față de problemele cu care se confrunta întregul colectiv

în perioada de instabilitate politică din țară. El și-a orientat activitatea spre ridicarea spiritului patriotic și a prestigiului de cândva al Alma Mater, contribuind astfel la dezvoltarea

continuă a celor mai frumoase tradiții din procesului educațional-didactic, a lucrului clinic și științific. A acordat prioritate procesului de instruire în limba de stat. La propunerea rectorului Leonid Cobâleanschi, în 1991 ISM din Chișinău a fost reorganizat în Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu”, inițiind construcția frumosului bloc didactic de la Mălina Mică, în care a fost instalat bustul lui Nicolae Testemițanu, iar strada Kubinskaia a fost rebotezată în numele marelui înaintaș. Rectorul L. Cobâleanschi a condus procesul de elaborare a primei concepții Naționale și a Standardului Național de pregătire a medicilor și farmaciștilor.

Ion Ababii a devenit rector al USMF „Nicolae Testemițanu” după 3 ani de la proclamarea suveranității și independenței Republicii Moldova (decembrie 1994). Schimbarea formei de organizare statală a influențat decisiv administrarea și managementul, dar și gestionarea procesului didactic. De la bun început noul rector s-a afirmat în calitate de reprezentant al generației noi de manageri, care sunt în stare să

îmbine armonios tradițiile înaintașilor cu metode contemporane de realizare a multor obiective stra-

tegice, uneori foarte complexe. Sub conducerea rectorului Ion Ababii s-au perfecționat și modernizat procesul de instruire a specialiștilor din domeniul medicinei, acesta fiind adaptat la rigorile și practica învățământului universitar din țările europene.

Caracterul generos, excelențele calități și capacități manageriale, adaptabilitatea și considerarea opiniei publice i-au consolidat poziția și ameliorat imaginea unui remarcabil organizator și reformator al învățământului universitar medical de talie europeană. Rectorul Ion Ababii este unul din autorii Concepției de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști din Republica Moldova, militant activ al implementării ei în practică, promotor al instruirii postuniversitare prin rezidențiat și masterat, autor al Concepției de asigurare și funcționare a bazelor clinice, de creare a noi baze clinice în orașele Bălți, Orhei și Cahul, al Politicii Naționale de Sănătate a Republicii Moldova (2007–2021), Strategiei de dezvoltare a Sistemului de Sănătate în perioada 2008–2017, Strategiei de dezvoltare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 2011–2012, Strategiei de informatizare a Universității (2011–2015) și al multor alte importante inițiative reformatoare. Incontestabil este și aportul rectorului Ion Ababii la reformarea USMF și plasarea instituției în familia universitară europeană.

În anul 1957 înmatricularea studenților la ISMC s-a realizat la facultățile Curativă (Medicină generală) și Pediatrie, condițiile concursului fiind drastic modificate în comparație cu admiterea din anii precedenți. Pentru prima dată în istoria Institutului de Medicină au fost oferite locuri pentru diverse categorii de aspiranți la studenție: 1) absolvenții eminenti ai

colegiilor de medicină și deținătorii medaliilor ai școlilor medii de cultură generală; 2) absolvenții colegiilor de medicină și ai școlilor medii de cultură generală cu stagiul de muncă; 3) absolvenți ai școlilor medii fără activități în câmpul muncii.

La fel pentru prima dată la ISMC au activat cursuri de pregătire pentru abiturienții cu stagiul în câmpul muncii și pentru cei demobilizați din armată. Cursurile ofereau pregătire suplimentară la chimie, fizică și limba de instruire în școală (respectiv – moldovenească și rusă). Apropos, dacă la admiterile precedente nu se ținea cont de limba instruirii școlare și toți abiturienții erau obligați să susțină examenul în scris la limba și literatura rusă(!!!) din 1957 absolvenților școlilor naționale li se oferea „generos” posibilitatea să susțină examenul la „limba și literatura moldovenească”.

Grigore Ghinju, președintele Comitetului Sindical Studențesc a fost responsabilul pentru activitatea cursurilor de pregătire, iar corpul profesoral al cursurilor era constituit din profesori de la catedrele institutului: Abram Derji (chimia), Lev Landa (fizica) și alții, care și-au onorat cu mare responsabilitate obligațiile profesionale. Majoritatea audienților cursurilor de pregătire erau absolvenți ai școlilor de medicină din Bălți și Tiraspol: Nina Alupoae, Filimon Avraman, Dora Bratu și sora sa mai mică, Tudor Bârcă, Mihail Foamete, Ștefan Ojog, Valentina Pascu, Valentina Kacianovscki, Maria Timco, Alexei Tcaciuc, Tudor Monul, Artimon Surujiu, Nina Cojocar și a. Toți cursanții erau cazați în căminele studențești – clădiri cu un nivel, situate mai jos de blocul central, aproape de localitatea Buiucani. Pregătirile pentru examene se realizau, de obicei, în aer liber, pe malul unui lac mic, sub arborii umbroși din Grădina Botanică (actualul Dendrariu).

II

ANI DE STUDENȚIE

Majoritatea studenților înmatriculați la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău în anul 1957 au fost tineri născuți în anii 30–40 ai secolului XX. Aceștia, deși nu au participat nemijlocit la acțiunile militare, au fost copiii ai războiului și ai foametei, au crescut și s-au maturizat în condițiile anevoioase ale perioadei postbelice.

Cam 70 persoane dintre colegii noștri au început studiile având deja un stagiul de muncă de cel puțin 3 ani și au absolvit facultatea în 1963, la frumoasa vârstă de 30...și un pic mai mulți ani. „Tineretul cu caș la gură”, admis la facultate direct de pe banca școlii, pe parcursul celor 6 ani de studii a avut multe de învățat de la colegii maturi, cu o anumită experiență de viață. Vă oferim aici o listă, poate incompletă, care include colegi cu câțiva ani mai „mari” decât proaspeții absolvenți ai școlilor de cultură generală născuți în anii 1940–41, ba chiar și în 1942.

1. Edelman Șalom (n.1922)	2. Bahurinski Arcadii (1932)
3. Babii Nicolai (n.1923)	4. Poplavski Ipolit (1932)
5. Pripa Alexandru (n.1926)	6. Otroșcenco Petru (1932)
7. Chiriac Anton (n.1927)	8. Makarov Alexandru (1932)
9. Vinogradnik Fiodor (n.1927)	10. Avraman Filimon (1932)
11. Plămădeală Boris (n.1928)	12. Caceanovski Valentina (1932)
13. Coh Dumitru (n.1928)	14. Cepoi Tudor (1932)
15. Rozmarița Clement (n.1929)	16. Hotman Ecaterina (1932)
17. Bolocan Ion (n.1930)	18. Parankina Ala (1933)
19. Bratu Dora (n.1930)	20. Grecov Stepan (1933)
21. Catruc Ion (n.1930)	22. Babcinski Grigori (1933)

23. Râbkin Vasile (n.1931)	24. Babără Sergiu (1933)
25. Surujiu Artimon (n.1931)	26. Juc Alexei (1933)
27. Cebaniuc Ion (n.1932)	28. Noroc Dumitru (1933)
29. Zavelișco Andrei (n.1932)	30. Sorocean Vasile (1933)

Nevoile cotidiene și necesitatea de a supraviețui au motivat studențimea de pe vremuri să muncească din greu, să fie docilă, uneori, și să execute necondiționat dispozițiile superiorilor și ale administrației. Toate aceste circumstanțe și administrarea autoritară, impusă de regimul comunist, au contribuit la instaurarea unui climat social opriment, dominat de frica oarbă și neîncredere totală.

O mare problemă la primii ani de studii pentru tinerii basarabeni era predarea la toate facultățile, cu excepția celor de filologie „moldovenească”, tuturor disciplinelor în limba rusă. Generația noastră nu cunoștea suficient limba rusă și nu era pregătită nici moral din punct de vedere lingvistic pentru a însuși rapid și eficient materiile foarte dificile și specifice, proprii învățământului medical universitar. Concentrați asupra eliminării deficiențelor lingvistice, legate de limba rusă, mulți dintre băștinași cu timpul renunțau la limba maternă, acordând prioritate limbii ruse. Politica de deznaționalizare a băștinașilor prin îndepărtarea de la matca firească a limbii române materne (cine oare și-ar fi permis pe acele timpuri să afirme că este român și vorbește românește???) de fapt își atingeau scopurile prin forțarea notei cu predarea în limba rusă.

În societatea civilă erau actuale osanalele, proslăvirea partidului comunist și a guvernului sovietic pentru „traiul îmbelșugat”, pentru posibilitățile de a fi trimis la muncă în ținuturile „răcoroase” ale „patriei mărețe”. Societatea, în special tine-

retul, era „spălat pe creier” de mașina propagandistică la orele de educație politică, la locurile de muncă și studii, se distrugeau fără remușcări bisericile și mănăstirile, se anihila sentimentul identității naționale. Cei care încercau să se opună, sau își manifestau dezacordul cu anumite „directive ale partidului și guvernului” erau aspru pedepsiți. Dar mai exista categoria celor „devotați, docili și loiali”, care informau, „raportau organelor abilitate” despre starea de spirit a studențimii, chiar despre temele discuțiilor între colegi. Aceștia, de obicei, erau protejați, promovați și avansați în posturi. Cine oare dintre colegii noștri să se regăsească printre ei? Au existat oare asemenea „persoane-elemente”?.. Mai mult decât sigur!

În condițiile existentului deficit de manuale la majoritatea disciplinelor de studii, aproape nimeni dintre colegi, cu excepția celor mai înrăiți chiulangii, nu putea să își permită luxul să mai tragă chiulul în timpul orelor de curs (teoretice), dat fiind că notițele de curs („conspectele”) erau, pentru cei mai mulți, unica sursă de informație în pregătirile pentru examene. La primii ani de „școală”, mai ales în sesiunile de iarnă, se practica rezervarea prealabilă a locurilor în aulele Nr.1, 2, 4 din blocul central al institutului, asta deoarece căminele erau supraaglomerate și era imposibil să acumulezi ceva cunoștințe în acel original „balamuc”. Rezervarea locurilor era, de obicei, prerogativa domnișoarelor (foarte probabil „domnișoarele” acelor timpuri s-ar fi declarat ofensate la auzul acestui apelativ „mic burghez”); ele se trezeau „cu noaptea în cap” și ocupau cele mai potrivite locuri în aulele respective. Mult de tot le plăcea „domnișoarelor” să se pozeze în timpul pauzelor dintre cursuri în preajma busturilor împietrite ale lui Lomonosov și Miciurin din curtea institutului.

Înmatricularea la Institutul de Medicină a fost pentru noi toți o importantă sărbătoare de suflet. Chiar din primele zile de aflare în capitală am început să ne familiarizăm cu urbea, cu institutul, care devenise pentru noi Alma Mater, cu căminele și cu colegii de facultate, dar și cu tineri din alte instituții de învățământ.

După cum s-a menționat, majoritatea colegilor, au fost cazați în căminul Nr. 1, amplasat pe strada Kiev. Cea mai mare parte din colegi au început studiile în conformitate cu planul de studii, la 1 septembrie în aulele și laboratoarele universitare. Ceilalți, care susținuseră cu succes admiterea, au fost „favorizați” să-și confirme „dragostea de țară”, „entuziasmul și elanul tineresc-comsomolist” pe pământurile deștelinite din regiunea Pavlodar a Kazahstanului. Proaspeții studenți medicaliști au fost transportați cu un tren marfar, în vagoane destinate transportului de vite, amenajate doar cu polițe din scândură, către „visul de aur” al komsomolului leninist – „Țelina mare”, intonând cu ardoare „imnul tinerilor țelinari”: «Едем мы, друзья, в даааальние края...!». Pe atunci încă nu existau detașamentele studențești în varianta lor clasică din anii 70 ai secolului XX, iar noi am fost „cobaii experimentali”, care am trasat calea viitoarelor DSC (detașament studențesc de construcții), care mai ofereau unor studenți, și nu doar studenți, dar adesea și tinerilor profesori-asistenți de la catedrele universitare, nerăsfățați în bunăstare, să mai agonisească ceva bani neimpozitați.

La sfârșitul lunii octombrie, țelinarii, au revenit cu bine la Alma Mater. Decanatul facultății a format grupe noi de studenți, au fost elaborate programe speciale, prescurtate, și a început recuperarea absențelor „motivate” la toate materiile,

„țelinarii” fiind mult mai solicitați decât colegii, care au început studiile la timp.

„Țelinarii”, întorși de la muncă din Kazahstan, 1958.

Procesul de adaptare la viața studentă a evoluat relativ ușor. Cele mai mari probleme le-am avut la materia Biologie generală cu bazele Parazitologiei, deoarece existau mari „deficiențe de comunicare lingvistică între student și profesor, iar „profa” de Biologie doamna Vera Simonov era, în opinia noastră, a studenților, mai mult decât exigentă. Ni s-au fixat în memorie prelegerile profesorului Vladimir Zaharov, șeful catedrei de Biologie, care ne-a impresionat plăcut prin ținuta sa academică de excepție, dar și ne-a deziluzionat prin instabilitatea discursului științific. Însă nu a fost atunci la voia profesorului Vladimir Zaharov să aprobe, sau să respingă teoria evoluționistă a lui Darwin, sau ideile geneticienilor Weismann, Morgan, Mendel, care, în cele din urmă, s-au do-

vedit a fi un adevăr științific incontestabil. Linia frontului trecea pe atunci la nivelul celor mai înalte sfere ale propagandei ideologiei staliniste, dar în urma acestor confruntări au avut de suferit profesorii noștri A. Zubcov, B. Șarapov, A. Molohov, M. Mihlin, V. Zaharov și mulți alții.

Ore practice la biologie lângă un lac... lupta cu țânțarii. La finele orelor am tras o trăsură cu Șalom Edelman, 1958.

La începuturile carierei medicale, noi, tinerii pretendenți la laurii lui Esculap, am fost fascinați din start de frumusețea și înțelepciunea profundă a limbii latine, pe care o studiam cu mult nesaț, îndrumați fiind de profesorul Eremeev, șeful catedrei Limbi străine, și de reductabilului latinist Serghei Mihailovici Smirnov – specialiști de excepție, cu o ținută aca-

demică impecabilă. Ei au fost cei care ne-au inclus în vocabular (doar unora dintre noi) expresii și dicțione latine – un apanaj obligatoriu pentru un medic, dar și pentru o persoană cultivată și binecrescută. Mult mai târziu am aflat, că renumitul pedagog S. Smirnov a făcut studii temeinice în materie de filologie la București, reprezentând pleiada intelectualilor ruși implantați în Basarabia de Rusia țaristă, iar „profa” de limbă franceză Roza Poznanskaya a studiat la Sorbona. Pentru deținătorii diplomelor de felceri și moașe, adică pentru absolvenții colegiilor medicale de pe vremuri, cele mai dificile materii erau biologia, anatomia, dar mai mult de toate – fizica și chimia.

În pauză la orele de biologie. De la stânga: Vasile Bortă, Gheorghe Baci, Maria Tinco, Petru Lazur, Nina Alupoiaie, Veta Dunaeva, Nicolae Ilașcu, Ala Mariniuc, Sveta Corotcova, Costică Palihovici și Vlad Balan.

La finele sesiunii de vară 1958, foarte mulți din colegii noștri au plecat „benevol” pentru a doua oară la „muncă patriotică” în regiunile Kazahstanului de Nord și Kokchetav. La revenire ne-am pomenit cu noi materii de studiu, inclusiv Anatomia normală a omului, care și-a extins programul încă pentru un semestru. În acel an cursul teoretic la anatomie, prelegerile, le ținea, redutabilul profesor universitar, Vasiliu Kuprianov, însă în anul 1959 acesta, acceptând postul de șef catedră Anatomie la Institutul de Medicină Nr. 2 din Moscova, ne-a „abandonat” pe când promoția noastră finaliza deja al doilea an de „școală”. În primii ani de studii, ciclul preclinic, precum i se spune astăzi, programul era dominat de disciplinele teoretice, care, în opinia noastră (proastă) de atunci, nu aveau nimic comun cu medicina, însă noi, studenții, urma doar să ne conformăm și să executăm preconizările planului de studii. Cel de al doilea an de studii a fost cu totul deosebit pentru că în sesiunea de iarnă și în cea de vară am avut de susținut câte două examene de stat (anatomia și histologia – iarnă și fiziologia și biochimia – vară). Toate acestea, însă, au fost „floare la ureche” în comparație cu faimosul „calvar” ce urma să vină pe capul nostru în cel de al treilea an de studii cu cele mai dificile, dar foarte importante discipline, care urmau să clădească fundamentul teoretic, dar cu importante valențe practice, al instruirii noastre medicale: morfopatologia, patofiziologia și farmacologia. Așa, de exemplu, testarea la farmacologie începea cu perfectarea și prezentarea în scris a 5 rețete, conform subiectelor din biletul de examinare. O eroare gravă la dozarea medicamentului prescris, de obicei era foarte laconic, dar suficient de drastic, comentată de profesorul M. Cernov cu o replică, devenită proverbială «вы убили боль-

ного!»), care echivala cu „picarea” examenului și solicita o nouă „rundă de tratative” – reexaminarea.

După orele de biochimie cu profesoara T. Iuzefovici.
De la stânga: X. Mac, Gh. Baznat, L. Andon, S. Ojog, V. Lupașcu,
L. Burdîkina, N. Goncearuc, profesoara T. Iuzefovici, A. Tcaciuc,
Ch. Țislinscaia, V. Cuzor, N. Mihailova, B. Matcovschi, Gh. Busuioc.

Cel de al patrulea an de studii ni s-a părut mult mai atractiv și interesant, deoarece în program deja predominau disciplinele, care ne-au introdus în saloanele clinicilor medicale și în sălile de operații, fapt ce ne sugera ideea, că visurile noastre la cariera de medic se vor realiza foarte curând. Din aceste motive frecventam cu mult interes prelegerile specifice, pline de argumente și concluzii convingătoare ale profesorului Nicolae Starostenco la catedra Boli interne, cu prezentarea pacienților, prelegeri la care adesea asistau și medici din instituțiile medicale orășenești. Printre studenți circula expresia „dacă

ai susținut examenul la catedra lui N. Starostenco poți considera că ești apt a activa în calitate de medic internist?”.

Catedra Farmacologie.

De la stânga: V. Dvorscaia, V. Caceanovscaia, Gh. Baznat,
L. Andon, A. Mareniuc, V. Cuzor, P. Koh, S. Ojog, A. Meleca,
C. Rozmarița.

În toamna anului 1960, noi organizat, l-am întâlnit, în centru Chișinăului, pe primul secretar al comitetului central al partidului comunist al URSS, Nikita Hrușcirov, care a întreprins o vizită de lucru în republica noastră, unde a studiat pe

teren mersul îndeplinirii hotărârii guvernului privind dezvoltarea continuă a sistemului agroindustrial. Însoțit de tov. Zinovie Serdiuc, prim-secretar al organizației republicane de partid, Nikita Hrușciov, în picioare, cu pălăria ridicată în mână, saluta călduros populația aflată în piața din centrul orașului. Eu am avut ocazia să immortalizez acest episod istoric cu ajutorul aparatului meu de fotografiat „Smena”, aflându-mă chiar în primele rânduri, lângă arca din preajma Catedralei.

Liderul sovietic Nikita Hrușciov (cu pălăria în mâna ridicată) și Zinovie Serdiuc, prim secretar al partidului comunist din RSSM, stând în mașină, se mișca pe strada Lenin, în aplauzele publicului. Octombrie 1960.

În această perioadă, mass-media republicană reflecta doar directivele lui N. Hrușciov, adresate conducătorilor republicii, întâlnirile lui cu colectivele de muncă. Evenimentele respective se discutau pe larg la uzine și fabrici, în colhozuri și sovhozuri, iar studenții tuturor instituțiilor de învățământ obligatoriu studiau, în frunte cu pedagogii lor, materialele date în cadrul orelor educaționale. Am memorizat bine în-

drumările tov. Hrușciov în privința cultivării porumbului, preparării mămăliguței, procedee cunoscute de moldoveni încă de pe timpul lui Papură vodă. Încredințat în mărețele sale idei revoluționare, N. Hrușciov începuse a implementa forțat cultivarea porumbului și în alte republici-surori, chiar dacă nu existau condiții optime pentru creșterea lui.

Rezultatele „avantajoase” ale dezvoltării sistemului agro-industrial sovietic sunt cunoscute și resimțite de populație și azi. Pe atunci, cetățenii fuseser obligati să reducă numărul de animale din gospodăriile lor, li se indica cum să lucreze în câmp etc. La magazinele alimentare se formau cozi interminabile chiar și după pâinica cea neagră, amestecată cu făină de mazăre și soia. O dirijare incompetentă a lucrurilor am observat și în Kazahstan, aflându-mă în componența detașamentelor studențești (1957, 1958, 1965). Câmpurile erau lucrate și semănate mai mult cu tehnică agricolă învechită și lăsată să ruginească. Dar poți uita oare deplasarea tur-retur a studenților în Kazahstan timp de 12–14 zile în vagoane predestinate transportării vitelor? Samavolnicia tov. N. Hrușciov se prelungea. El a fost și inițiatorul ciopârțirii teritoriale (la Sud și Nord) a guberniei Basarabia, procedeu pe care nu s-a decis să-l facă nici Țarul, nici Lenin, venit la putere în Rusia. Nu poate fi dată uitării nici distrugerea Clopotniței din fața Catedralei (într-o noapte a anului 1962 a fost aruncată în aer).

Peste patru ani de la vizita sa istorică la Chișinău, Nikita Hrușciov, și-a încheiat glorioasa activitate de conducător autoritar sovietic.

La anul V de studii toți colegii noștri se maturizaser, aveau o seriozitate deosebită, unii se și căsătoriser, iar alții deveniser chiar bunici. Pregătirea noastră militară la catedra respectivă în mod tradițional se încheia cu tabăra de vară cu durată de o

lună, obligatorie pentru bărbați, la o unitate militară din Tiraspol.

După examen la pediatrie, 1962. De la stânga: I. Catruc, Gh. Busuioc, A. Jacota, Gh. Mușet, A. Pripa, S. Ojog, L. Andon, I. Vangheli, V. Cuzor, M. Tintiuc, F. Bîrca, A. Meleca, N. Elașcu.

Pe timpul studiilor la ISMC, se discuta mult despre deficitul de cadre medicale în spitalele din RSSM, de aceea Ministerul Sănătății la acel moment a elaborat un program special de pregătire clinică a cadrelor medicale prin subordonatură (secundariatul clinic de astăzi), încă de la anul VI de studii. Astfel, colegii noștri au avut posibilitatea să concureze la selectarea specializărilor primare în diverse ramuri ale medicinei la catedrele respective. Majoritatea viitorilor medici deja erau preocupați de însușirea specialităților respective: asistau la operații cu pedagogii, frecventau orele de gardă la spitale

de rând cu medicii practicieni, utilizau și alte posibilități pentru a-și lărgi cunoștințele în domeniu.

Studenții-medici în uniformă militară
la Tiraspol, vara anului 1962.

La finele anului VI toți colegii au susținut cu succes examenele de stat, obținând calificative maxime și afirmându-se în calitate de medici licențiați. Diplomele de licență ne-au fost înmânate la solemnitatea respectivă de către rectorul de atunci al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, profesorul universitar Vasile Anestiadi, festivitate urmată de ultima serată – de adio.

III

VIAȚA ȘI ACTIVITATEA POSTUNIVERSITARĂ

După finalizarea studiilor la facultățile ISMC, toți absolvenții au fost repartizați pe locuri de muncă în mod tradițional la spitalele din toate raioanele republicii, 20 tineri ofițeri ai serviciului medical au fost recrutați în armata sovietică, altă parte din ei obținând posibilitatea să continue studiile postuniversitare prin ordinatură și doctoratură.

Un număr mai mic de colegi au devenit pedagogi la diferite catedre ale Institutului de medicină: **Petru Galețchi, Gheorghe Ghidirim, Eremia Zota, Ion Dumitraș, Gheorghe Baci, Valeriu Covaliu, Vasile Iachim, Vasile Niguleanu, Pavel Boțolin, Ion Hăbășescu, Sergiu Rusu, Vasile Bortă, Vasile Cuzor.**

Doar o mică parte dintre colegi s-au aranjat desinestătător în alte republici unionale, de obicei, la locul de trai a unuia din membrii familiei.

Oferim lista medicilor militari:

1. Andon Liviu	2. Bologa Aurel
3. Botezatu Sergiu	4. Botnariuc Valentin
5. Gherman Valeriu	6. Hamurari Ion
7. Iurco Petru	8. Matcovschi Bronislav
9. Manico Vladimir	10. Nicolaev Colea
11. Pâlâci Mihail	12. Rafulea Vitalie
13. Răileanu Eugen	14. Râjalo Mihai
15. Sârâ Vladimir	16. Savciuc Grigore
17. Semionov Constantin	18. Terehov Boris
19. Untu Tudor	20. Voinițchi Leonid

Totuși, majoritatea absolvenților din promoția anului 1963 s-au aflat pe prima linie de activitate practică, devenind buni specialiști în domeniile respective, fiind apreciați la justa valoare de pacienți. O parte dintre colegi au devenit conducători ai instituțiilor medico-sanitare de nivel republican sau regional. Printre colegii care s-au evidențiat prin vaste activități, cunoscuți peste hotarele republicii noastre, se numără următoarele persoane:

1. **Gheorghe Ghidirim** – Ministru al Sănătății R.M., deputat în Sovietul Suprem al URSS, președintele Ligii Medicilor din RM, academician-coordonator Secția Științe Medicale al AȘM.
2. **Petru Otroșcenco** – Viceministru al Sănătății din Ucraina.
3. **Petru Galetchi** – Prim-prorector, USMF „Nicolae Testemițanu”.
4. **Gheorghe Baci** – Director, Centrul de Medicină legală.
5. **Vasile Iachim** – Director, Institutul Igienă și Epidemiologie.
6. **Ion Vangheli** – Director, Institutul de Ftiziopulmonologie.
7. **Ion Dumitraș** – Președinte al Societății Crucea Roșie și Semiluna Roșie din RM.
8. **Tudor Monul** – Director al Asociației Curativ-sanatoriale, Cancelaria de Stat al RM.
9. **Ion Mocanu** – Director al Colegiului de medicină din Cahul.
10. **Simion Guranda** – Medic-șef al Maternității din Bălți.
11. **Mihai Casian** – Medic-șef, Dispensarul de Neurologie, Chișinău.
12. **Dumitru Noroc** – Medic-șef al Spitalului nr. 4, Chișinău.

Funcții de răspundere din cadrul MS au deținut: **Gheorghe Ghidirim, Sergiu Mucuță, Eugen Railean, Tudor Monul, Dumitru Noroc. Valeriu Covaliu** – prodecan Departament Relații internaționale, Universitatea Agrară de Stat; șef catedră Anatomia omului și Anatomie topografică cu Chirurgie operatorie, Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

În calitate de medici-șefi în spitalele raionale au activat:

1. **Ion Cebaniuc**
2. **Ion Bolocan**
3. **Alexandru Macarov**
4. **Nicolae Zadnipru**

Medici-șefi adjuncți au fost:

1. **Dumitru Coh** – Orhei;
2. **Ștefan Ojog** – Tiraspol;
3. **Gheorghe Manea** – Ialoveni;
4. **Andrei Lungu** – Glodeni;
5. **Petru Cazacu** – Ungheni;
6. **Eleonora Grăjdeanu** – Chișinău (Maternitate);
7. **Simion Guranda** – Institutul Mamei și Copilului.

În cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” au activat sau încă mai activează 32 de absolvenți din promoția anului 1963, inclusiv pe posturi de **șefi de catedre**:

1. **Gheorghe Ghidirim**, academician AȘ RM, catedra **Chirurgie**;
2. **Vitalie Bețișor**, membru supleant AȘ RM, catedra **Traumatologie și ortopedie**;
3. **Ieremia Zota**, membru supleant AȘ RM, catedra **Morfopatologie**;

4. **Petru Galețchi**, profesor universitar, catedra **Microbiologie**;
5. **Gheorghe Baci**, profesor universitar, catedra **Medicină legală**;
6. **Vasile Niguleanu**, profesor universitar, catedra **Diagnostic de laborator clinic**;
7. **Gheorghe Mușet**, profesor universitar, catedra **Dermatovenerologie**;
8. **Marcu Rudi**, profesor universitar, catedra **Pediatrie**;
9. **Ion Paruș**, conferențiar, a condus, temporar, catedra **Chirurgie semiologie**;
10. **Nicolae Șavga**, profesor universitar la catedra **Chirurgie pediatrică**.

Funcția de conferențiar universitar la catedrele USMF „Nicolae Testemițanu” a fost deținută de următorii colegi:

1. Liviu Andon	2. Filimon Avraman
3. Nina Bacumenco	4. Pavel Boțolin
5. Mihail Casian	6. Valeriu Covaliu
7. Vera Dzero	8. Stela Goraș
9. Ion Hăbășescu	10. Vasile Iachim
11. Sergiu Mucuța	12. Valeriu Gherman
13. Dumitru Noroc	14. Constantin Palihovici
15. Savca-Serbușca Lida	16. Sergiu Rusu
17. Tamara Vasilenco	18. Alexandru Zbanț

43 persoane din promoția anului 1963 au susținut tezele de doctor (candidat) în științe medicale în cadrul consiliilor științifice din R.M., cât și peste hotare.

Vă oferim lista:

1. Andon Liviu
3. Avraman Filimon
5. Bacumenco Nina
7. Bețișor Vitalie
9. Busuioc Gheorghe
11. Cepoi Tudor
13. Companieț Victor
15. Dzero Vera
17. Galețchi Petru
19. Gherman Valerian
21. Goraș Stela
23. Hăbășescu Ion
25. Monul Tudor
27. Mușet Gheorghe
29. Nicolaev Nicolae
31. Noroc Dumitru
33. Palihovici Constantin
35. Poliuhov Alexandr
37. Rusu Sergiu
39. Scurtu Boris
41. Vasilenco-Guțul Tamara
43. Zota Ieremia
2. Anghelova Nina
4. Baciuc Gheorghe
6. Balan Vladimir
8. Boțolin Pavel
10. Casian Mihail
12. Cetulean Ecaterina
14. Covaliu Valeriu
16. Elașcu Nicolae
18. Gherman Lidia
20. Ghidirim Gheorghe
22. Grăjdeanu Eleonora
24. Iachim Vasile
26. Mucuță Sergiu
28. Neagu Angela
30. Niguleanu Vasile
32. Otrosenco Petru
34. Paruș Ion
36. Rudi Marcu
38. Savca-Serbușca Lidia
40. Șavga Nicolae
42. Zbanț Alexandru

Ceva mai târziu, 9 colegi, doctori în medicină, au susținut tezele de Doctor habilitat în științe medicale, cărora li s-a conferit titlul didactic de Profesor universitar. Trei colegi de ai noștri au fost aleși membri ai Academiei de Științe a Republicii Moldova: **Gheorghe Ghidirim** – academician AȘ RM; **Vitalie Bețișor** și **Ieremia Zota** – membri supleanți AȘ RM.

**Cuplurile familiale formate în anii 1957–1963,
din rândurile promoției XVIII**

<i>Nr.</i>	<i>Împreună 50 de ani</i>	<i>Moartea i-au despărțit</i>	<i>Au divorțat</i>
1.	Ghidirim Gheorghe Condrea Veronica	Baciu Gheorghe Gălescu Alexandra	Companieț Victor Mozolevski Liudmila
2.	Otroșcenco Petru Blohina Agnesa	Bețișor Vitalie Uzun Ina	Scurtu Boris Sârghi Agafia
3.	Calancea Alexandru Roșca Elena	Cuzor Vasile Jacota Alexandra	Untu Fiodor Fomina Tatiana
4.	Mucuță Sergiu Grăjdeanu Eleonora	Ojog Ștefan Musteața Sveta	Melniciuc Ion Spinei Valentina
5.	Cazacu Petru Marteanu Lida	Solonenco Vasile Bulieva Zina	Topalov Klementii Piscușcova Ana
6.	Poleacov Nicolae Cojuhari Liuda	Leășoc Emanuil Luțenco Ala	
7.	Matcovschi Bronislav Patraș Nina	Pâlâci Mihail Ceamanskaia Iulia	
8.	Salaur Dumitru Tucmacova Nina		

Părăsind Alma Mater, ne-am risipit în univers, ne-am despărțit pentru a ne revedea – sporadic cu unii, iar cu alții – niciodată. Soarta absolvenților promoției noastre a fost extrem de variată, similară cu destinul altor generații de medici. Fiecare dintre colegii noștri a avut o soartă unică și irepetabilă, o activitate profesională și o viață familială particulară. În compartimentele ce vor urma vă prezentăm amintirile unor, așa-zisi, supraviețuitori, precum și succinte date referitoare la soarta unora dintre cei, care nu au ajuns la jubileul de 50 de ani de la absolvirea facultății, informațiile cărora s-au putut obține.

IV

AMINTIRILE UNOR SUPRAVIEȚUITORI

Andon Liviu

Născut la 7 ianuarie 1939 în satul Vanțina Mică (fondat în anul 1912), comuna Pârlița, județul Soroca, România. Recensământul din 29 ianuarie 1930 atestă, că la momentul respec-

tiv localitatea Vanțina Mică, avea 16 gospodării, cu 63 locuitori, din care: știutori de carte – 25 bărbați și 12 femei. Rezultă, deci, după nivelul științei de carte satul deținea primul loc în județul Soroca, deși nici nu dispunea de propria școală. Către 1940 erau înregistrați 67 locuitori, în 1970 – 42, iar în

1979 – 30 locuitori. Este foarte semnificativ faptul, că din populația acestui mic sătuc au obținut studii superioare 14 persoane, printre care avem 7 medici, 5 pedagogi și 2 ingineri. Populația se află în continua descreștere și către 1994 localitatea avea doar 14 locuitori. În prezent aici locuiește numai o familie, celelalte case sunt pázite de lacăte. Unicul edificiu care s-a mai păstrat în sătucul natal este biserica. Drumul spre ea s-a acoperit cu cele mai diverse specii de ierburi de câmp, care la sfârșitul lui iunie răspândesc o aromă specifică fină de... fân proaspăt cosit. În cimitirul, năpădit și el de ierburi înflorite, stau în tăcere cruci din metal și piatră

cioplita cu multa iscusinta de sculptorii locali – meșterii-pietrari.

Am mers în clasa cea dintâi a școlii primare din satul Vanțina în anul 1945. În prima zi de școală, la primul meu sunet de clopoțel școlar, m-a dus de mână bunelul, iar prima profesoara mi-a fost consăteana Natalia Andon. În vara anului 1949, o parte din membrii familiei au fost arestați și sub amenințarea armei scoși din casă de un ostaș HKBD. Tata și fratele mai mare erau plecați în alt sat – cu lucrul, scăpând astfel de deportare. Mamei și bunicilor li s-a ordonat să împacheteze bagajul timp de 2 ore. Ce s-a întâmplat mai apoi... nu se știe. Din satul nostru au fost deportate 3 familii, printre care și familia unui cetățean, care, la adresarea lui Iosif Stalin către popor, în 1944, vărsase în fondul armatei roșii 40 mii ruble!

Școala medie incompletă am frecventat-o în satul Hristici, iar școala medie am absolvit-o în or. Soroca. Am dorit să devin medic, dar după absolvirea școlii medii (1955), n-am reușit să susțin admiterea la Institutul de Medicină din Chișinău și de aceea m-am înscris la Colegiul de medicină din Soroca, care l-am absolvit cu mențiune și (pe contul celor 5% din promoție) am obținut dreptul de a studia la o facultate la ISMC .

După înmatriculare, la 1 septembrie 1957, cu colegii de facultate am fost trimiși în Kazahstan, regiunea Petropavlovsk, gara Kurgamâs. Am fost cazați într-un garaj din scânduri, unde era foarte frig noaptea, iar ziua cald. În fiecare dimineață primul se trezea colegul Șalom Edelman, cu mult mai în vârstă decât noi, scotea un carnet de note, ștergea data respectivă și ne anunța că a rămas cu o zi mai puțin până la plecarea acasă. Ne-am întors din Kazahstan spre sfârșitul lui

octombrie și pentru „țelinari” au fost formate câteva grupe speciale cu un program de studii redus, grupe care au activat până la sesiunea de iarna, în semestrul de primăvară țelinarii revenind la programul comun de studii.

După orele de biologie.

Primul rând, de la stânga: G. Busuioc, V. Gherman, P. Otroșenco, L. Burdîkina, V. Cuzor; Al doilea rând: A. Tcaciuc, C. Rozmărița, B. Matcovski, P. Galetchi, M. Pilîci, N. Babii, C. Țislinscaia, A. Pripa, P. Koh, V. Lupascu, Gheorghe Baznat; Ultimul rând, de la stânga: I. Catruc, V. Șalimov, A. Zavelișco, L. Andon, T. Bîrcă, M. Casian, A. Zbant, X. Mak, A. Rîbkin.

La anul V ne-a încurajat și îndrumat mult „curatorul” (tutorele) grupei domnul Mihai Tintiuc. A doua zi după epuizarea sesiunii de vară a anului V catedra militara a organizat pentru băieți, posibilia medici militari, o tabără de concentrare

la o unitate militară din Tiraspol. Unitatea noastră studențească s-a aflat la dispoziția comandamentului unității militare, responsabili pentru pregătirea noastră militară fiind numiți locotenent-colonelul Nimenkii și căpitanul Tabaca.

„Țelinarii” la un popas.

De la stânga: X. Mak, P. Boțolin, F. Avraman; în picioare:
L. Andon, P. Otroșenco, C. Razmărița, P. Koh.

După absolvirea universității am fost încadrat în serviciul militar timp de 2 ani, apoi am activat la Colegiul de medicină în calitate de profesor de chirurgie, iar din decembrie 1967 am continuat studiile prin doctoratură la catedra Chirurgie generală sub conducerea profesorului Constantin Țâbârână.

În drum spre Tiraspol am făcut popas în păduricea de lângă orașul Tighina. Colonelul Butov P. cu „efectivul” taberei de concentrare, 1962.

În anii 1968–1972 am activat în detașamentele studențești de construcții în regiunea Kâzâl-Orda, în calitate de medic al detașamentului regional. În drum spre Kâzâl-Orda am trecut prin gara Baikonur, din prejma vestitului cosmodrom. Detașamentele studențești erau repartizate în doua raioane administrative, care după teritoriu erau mai mari decât doua Republici Moldova. În atribuțiile funcționale ale serviciului medical pe lângă asistența medicală studenților, era și acordarea de ajutor spitalelor raionale.

În anul 1972 am susținut teza de doctor în științe medicale. Ulterior am activat pe post de șef secție Chirurgie, colaborator științific, asistent la catedra Chirurgie generală, condusă

de prof. C. Țâbârnă, iar din 1990 și până în prezent exercit funcția de conferențiar universitar.

Sunt căsătorit din 1963. Soția, Alexandra, pedagog de profesie, Eminent al învățământului public, în prezent – pensionara. Fiica noastră, Elvira, este medic- chirurg de categorie superioară, doctor în medicina (2003), iar nepotul Victor – student la Universitatea de medicină „Nicolae Testemițanu”.

Am publicat 130 lucrări științifice, am obținut un brevet de invenție și sunt coautor la monografia “Chirurgia echinococozii”. Dețin categoria superioară de calificare. Colegilor le urez multă sănătate, să ne mai întâlnim mulți ani înainte.

Baciu Gheorghe

Extrasul din Registrul stării civile pentru născuți pe anul 1936 stipulează: „copilul cu prenumele Gheorghe, fiul lui Sofroni Baciu, 24 ani, agricultor, și al Mariei Baciu, 20 ani,

casnică, născută Bălan, în Bălți, cartierul Slobozia, s-a născut la 2 octombrie 1936, ora 20.00, de religie ortodoxă. Nașterea a fost verificată de moașa Z. Bocainov și înregistrată la 4 octombrie 1936 cu nr. curent 697 în comuna Bălți, județul Bălți, România”. Documentul este certificat prin semnătura ofițerului stării civile și a notarului la 4 octombrie 1943 (pe el este aplicată ștampila și un timbru cu imaginea regelui Mihai al României).

După „eliberarea” orașului de către armata sovietică, am început învățătura în clasa întâia la școala feroviară din Bălți, cu predarea în limba „moldovenească” și scrisul în grafie chirilică. Mult timp noi, copiii, nu înțelegeam ce vor de la noi pedagogii și conducătorii școlii. Dar câte probleme apăreau din cauza necunoașterii limbii ruse! La acel timp elevii nu prea aveau cărți și caiete, nici barem creioane. La școală scriam pe ziare, sau pe table. Puținele caiete și cărți le purtam în trăistuțe, confecționate dintr-o țesătură de lână.

După „eliberarea” orașului de către armata sovietică, am început învățătura în clasa întâia la școala feroviară din Bălți, cu predarea în limba „moldovenească” și scrisul în grafie chirilică. Mult timp noi, copiii, nu înțelegeam ce vor de la noi pedagogii și conducătorii școlii. Dar câte probleme apăreau din cauza necunoașterii limbii ruse! La acel timp elevii nu prea aveau cărți și caiete, nici barem creioane. La școală scriam pe ziare, sau pe table. Puținele caiete și cărți le purtam în trăistuțe, confecționate dintr-o țesătură de lână.

Absolvind 7 clase (1951), am continuat studiile la Școala de felceri și moașe din Bălți. Nu totul se însușea ușor, în condițiile lipsei de manuale și cunoașterii insuficiente a limbii ruse, fără un sistem perfect de pregătire și fără cadre didactice autohtone studiile mergeau prost. Norocul nostru a fost, că

unele din disciplinele medicale se predau de medici-practicieni bine pregătiți, care își făcuse studiile la București, Viena, Berlin, Paris și cunoșteau limba română.

Mi-a rămas în memorie dimineața zilei de 5 martie 1953, când noi, studenții grupei de felceri, ne aflam la orele practice de chirurgie la spitalul nr.1 din Bălți cu pedagogul Vladimir Lvovici Râbakov și discutam un caz de patologie chirurgicală la patul pacientului. În jurul orei 10:00, la difuzor s-a comunicat vestea despre moartea „scumpului conducător și învățător, generalisimul și părintele tuturor popoarelor Iosif Vissarionovici Stalin (Djugașvili)”. La moment toată lumea parcă muțise. Priveam nedumeriți unii la alții și nu înțelegeam situația. Câteva clipe mai târziu doctorul Râbakov a început să plângă isteric, iar cei din jur, fără să vrea plângeau și ei. Aveai impresia că s-a prăbușit pământul și în curând se va stinge soarele odată cu moartea lui tătuca Stalin. Peste 15–20 minute de amorțeață stupidă plânsetele se potoliseră și stimabilul nostru pedagog a început să ne vorbească, cu un accent specific evreiesc, despre meritele genialului Stalin față de toate popoarele lumii și că moartea lui este o pierdere irecuperabilă, deoarece asemenea persoane se nasc o dată la o mie de ani și că doar Uniunea Sovietică a avut norocul să aibă un conducător atât de genial. Trei zile poporul sovietic a fost în doliu, iar noi, studenții, ne bucuram de timpul liber, fiind scutiți de lecții. Am întâlnit, însă, și persoane care nu plângeau, nu se văicărau, fără mari semne de tristețe pe față.

Acum, mi-aș permite să-i reproșez domnului Râbakov că atunci, în martie 1953, el nu a avut perfectă dreptate, când s-a exprimat că o dată la o mie de ani se nasc așa oameni ca Stalin. În realitate, ei se plodesc cu mult mai des în toată lumea. Cu cât mai răi decât Stalin au fost Hitler, Lenin, Beria, Mus-

solini, Ciombe din Congo, Pol Pot în Campucia, Saddam Hussein în Irak ș.a. Aș fi curios acum să aud părerea domnului Râbacov și a altora de seama lui în această privință.

Obținând diploma de felcer, am fost repartizat la muncă pe post de șef al punctului medical din satul Răcăria, Râșcani, unde a și început activitatea mea în domeniul medicinei practice. Ziua mea de naștere am sărbătorit-o prima dată în viață în octombrie 1955, la momentul recrutării în armată. Demobilizat din armata sovietică, am lucrat felcer la Urgența din Bălți. În mai-iunie 1957 am frecventat cursurile de pregătire la ISMC, după care am susținut admiterea la facultatea Curativă (Medicină generală).

În primul an de studii, până a începe studiile am plecat la țelină, iar la revenire am fost cazat în căminul de pe strada Kiev 137, într-o odaie de șapte persoane. Detașamentele studențești, care abia se înfiripau pe atunci, se bucurau de anumite înlesniri și privilegii. Procesul de adaptare la viața studențească a trecut relativ ușor. Materia cea mai dificilă și sofisticată era Biologia. Am memorizat profesorul Vladimir Zaharov, șeful catedrei, care în primul semestru critica vehement în prelegerile sale teoria Weismann-Morgan-Mendel cu privire la ereditate, iar în cel de al doilea, își schimbase deja tonalitatea expresiilor la această temă. Weismanism-Morganismul devenise acceptabil, în URSS începuse recunoașterea valorii științei genetice. Anume aceste aberații stupide, ridicate la nivel de strategie politică a statului în dezvoltarea științelor medico-biologice, au stopat și au cauzat deficiențe grave în procesul de instruire a specialiștilor în domeniul Biologiei.

La finele celui de al doilea semestru de studii, în vara anului 1958, am plecat pentru a doua oară la țelină. Printre șefii

detașamentului erau pedagogii Ion Podubnâi, Nicolae Cereș și reprezentanți ai comitetului comsomolist. Ne-am întors de la „țelină” cu întârziere, de aceea iarăși ni s-a impus un program special de recuperare. Apăruseră noi discipline, dar continua și cursul de anatomie, ținut la seminare de Alexei Popa (I semestru) și Nicolae Cereș (semestrele II-III). La începutul fiecărui seminar domnul profesor Alexei Popa, de obicei, anunța cu seninătate: „Va răspunde studentul Baci!””. Nu înțelegeam, de ce anume eu trebuia să fiu de fiecare dată „șapul ispășitor”. Ceva mai târziu m-am dumerit – pur și simplu, eu eram primul pe listă. După „verificarea” sumară a cunoștințelor ne recomanda să studiem materia de sine stătător pe piesele anatomice. Către examenul de stat ne-am pregătit cu Petru Galețchi, Petru Lazăr și Simion Guranda; repetam materialul în prezența lui Boris Terehov, pentru care anatomia era obiectul cel mai greu.

Cu colegii de facultate sărbătorim 1 Mai 1959, în apartamentul prietenei lui Sergiu Mucuța

Îmi plăcea mult perioada examenelor, când aveam posibilitatea doar să studiez, să recapitulez cunoștințele acumulate. Programul de activitate devenea mai conturat și concret, începând cu ocuparea locurilor în aulele de studii, cât se poate mai devreme, fapt care devenise un element de concurs pentru studenți.

Îmi amintesc un caz curios, care a avut loc în sesiunea de iarnă a anului IV, când m-am aflat timp de 2–3 săptămâni la tratament în spitalul republican, suspectat fiind de reumatism, după un surmenaj condiționat de serviciile de noapte în secția de traumatologie timp de 7–8 zile la rând. Aveam ceva probleme cu catedra de militarie. Colegii de grupă (Juc, Galetchi, Casian) m-au informat, că a sosit un pedagog nou – „colonelul Mobutu” (numele președintelui rebel din Congo!). După externare m-am adresat la catedra militară cu întrebarea cât se poate de inofensivă: „Cum ași putea să-l găsesc pe colonelul Mobutu?”. De la masă s-a ridicat un bărbat înalt și a strigat înfuriat la mine: „Eu sunt Butov și nu Mobutu!”. Băieții s-au amuzat mult de această situație, iar eu timp de 1,5–2 luni nu puteam lichida restanțele din cauza acestei glume nepotrivite.

În cadrul sesiunii de vară din anul IV, trebuia să „trecem” un filtru la catedra Terapie, condusă de profesorul Nicolae Starostenco, catedră cu cerințe foarte severe. A lua o notă bună la examen era o problemă foarte dificilă. „Au picat” examenul vreo 10 studenți, printre care a fost și Dumitru Coșciug, un student dintre cei mai buni, dar în această stare de stres a reacționat inadecvat și după examen și-a pus capăt zilelor printr-un act de suicid prin spânzurare. Eu am fost unicul care nu m-am speriat, ajutând să-l scoatem din laț până la

sosirea procurorului. Atunci nu-mi imaginam că viitoarea profesie va fi legată cu astfel de cazuri.

La anul VI m-am căsătorit cu colega de facultate Alexandra Gălescu, iar după absolvirea facultății am susținut concursul pentru studii postuniversitare prin doctorantură la catedra Medicină legală, condusă de Petru Areșev, soția fiind repartizată la Spitalul de tuberculoză din Suruceni, Ialoveni.

8 septembrie 1962, în cămin, după înregistrarea căsătoriei.
De la dreapta: soția Șura, mirele, sora Maria, Mihai Casian cu soția Larisa și Petru Galețchi.

În 1967 am susținut teza de doctor în științe medicale, iar în 1983 și cea de a doua teză – pentru gradul științific Doctor habilitat în Medicină. Titlul didactic Profesor universitar mi-a fost acordat în anul 1988. Pe parcursul anilor 1963–1985 și din 1994 până în prezent activez la catedra Medicină legală

USMF „Nicolae Testemițanu”, între anii 1995 și 2008 deținând funcția de șef catedră. În perioada 1985–1994 am condus catedra Discipline medico-biologice la Institutul Național de Educație Fizică și Sport. Concomitent am ocupat postul de secretar științific al Secției Științe medicale AȘ RM (1993–1997). Între anii 1997 și 2008 am deținut funcția de director al Centrului de Medicină legală. Sunt membru al Academiei Balcanice de Medicină Legală (2003). Am elaborat metoda experimentală de cercetare a leziunilor mecanice (pe manechine-modele biologice) prin aplicarea forței de compresie dozată, în baza cărora s-au identificat criteriile optime de diagnosticare și un sistem de indicatori informativi pentru expertiza medico-legală a leziunilor provocate prin traumatizare în condiții experimentale. Pentru prima dată în lume (1972) am demonstrat posibilitatea formării post-mortem a măștii echimotice la compresiunea toracelui, fenomen considerat anterior drept efect numai al acțiunii intravitale.

Sunt autor a peste 560 de lucrări, inclusiv 25 de cărți, manuale, cursuri didactice, monografii, deținător a 12 brevete de invenție. Am supravegheat și consultat elaborarea și susținerea a 8 teze de doctor și doctor habilitat. Am coordonat studiile postuniversitare prin masterat, secundariat clinic, doctorat și postdoctorat a peste 40 de specialiști, atât din Republica Moldova, cât și din alte țări (România, Palestina, SUA, Yemen, Sudan). Prima și ultima distincție de Stat, ordinul „Gloria Muncii” mi s-a acordat la vârsta de 71 de ani.

După ce s-a stins din viață Șura, eu am rămas de unul singur cu feciorașul Gicu, în vârstă de doar 3 ani și jumătate. Ulterior Gicu a absolvit USMF „Nicolae Testemițanu”, am fost admis la studii postuniversitare prin doctorantură la Uni-

versitatea de medicină „Carol Davila” din București, dar a abandonat activitatea medicală, și-a creat familie, educă trei copii: Danu (1991), Gabriel (2008) și Emily (2013).

Din cea de la a II-a căsătorie s-a născut feciorul Alexandru, absolvent al Institutul Național de Educație Fizică și Sport; este căsătorit și m-a bucurat cu doi nepoți – Dragoș (1991) și Georgel (2012).

La moment continuu activitatea pedagogică și științifică la catedra Medicină legală USMF „Nicolae Testemițanu” în calitate de profesor consultant, public cărți cu caracter istoric. Mult mă bucur de copiii și nepoți, încerc să le fiu aproape cât mai mult timp.

Cu familia, 2008.

Васуменко-Иодко Нина

Родилась 14 октября 1938 г. в городе Кропоткине Краснодарского края. Украинка по национальности. В

1957 году окончила школу №1 в городе Моздоке (Северная Осетия) и в том же году поступила на педиатрический факультет Кишиневского Медицинского Института, по окончании которого работала участковым врачом-педиатром в г. Кишиневе на протяжении 6 лет. В 1969 году прошла по конкурсу в открывшийся отдел

«Гигиены и эпидемиологии» НОТ при Молдавском НИИ.

В 1976 году защитила кандидатскую диссертацию в Московском Институте Социальной Гигиены и Организации Здравоохранения имени Н. А. Семашко. Проработала в отделе НОТ 17 лет, младшим научным сотрудником, а после защиты диссертации занимала в должность старшего научного сотрудника. В 1988 году, пройдя по конкурсу, перешла на работу в Медицинский Институт на кафедре Социальной Гигиены и Организации Здравоохранения, руководимой профессором Е.П. Попушой. В 1990 году решением Государственного Комитета СССР по народному Образованию мне было присвоено ученое звание доцента кафедры Социальной Гигиены и Организации Здравоохранения КГМИ, где проработала до 2010 года при выходе на заслуженный отдых. Замужем. Имею двух взрослых сыновей и две внучки.

Bedrikovski Fiodor

Родился 28 февраля 1939 года в селе Ходороуць Сорокского уезда, в семье железнодорожников. С отличием

окончил (1956) русскую железнодорожную школу в г. Окнице. После окончания КГМИ работал в селе Редюл-Маре, Дондюшанского района. Затем заведовал терапевтическим отделением Окницкой железнодорожной больницы (1964–1969гг). С 1969 по 1986 гг. — начальник терапевтической службы

методдела МВД МССР, затем работал заведующим кардиологическим отделением поликлиники VI Управления Министерства Здравоохранения (1987–1990). С 1990 по 2005 год – работал в республиканском кардиологическом центре Молдовы. С 2007 года и по настоящее время работаю врачом кардиологом в медицинском центре «Neuroscan». Прошел девять курсов усовершенствования по специальности. На протяжении профессиональной деятельности дважды был избран председателем комиссии по здравоохранению в Окницком горсовете, был наставником молодых врачей, награжден грамотами МПС СССР, МВД МССР, Минздрава МССР.

Женат, имею двух дочерей и трех внуков. Супруга работает врачом лаборантом в Республиканском кардиоцентре. Старшая дочь, Сочикан Светлана, врач-невропатолог высшей категории. Младшая дочь, Ботнару Людмила, врач-офтальмолог, работает во Франции.

Жизненное кредо: делать добро людям. На досуге люблю записывать и слушать музыку, а также трудиться на даче. Побывал во многих городах России, Украины, Румынии, Кавказа, США и Франции. Мечтаю побывать в Бельгии и Голландии.

Bortă-Bodiul Vasile

M-am născut în anul 1936 în satul Cuconeștii-Vechi, comuna Brătușeni, județul Hotin, România. După absolvirea școlii medii am lucrat 3 ani în calitate de șef de club în satul natal. Ulterior am continuat studiile la facultatea Curativă a ISMC. Anii de studenție au fost frumoși, marcați de prietenii de neuitat și tinerețea studioasă, care ne-a îmbogățit cu cunoștințe. Din acea perioadă de timp am memorizat atitudinea serioasă a colegilor pentru prelegeri și seminare, munca asiduă la bibliotecă, dar și seratele cu dansuri din clubul studențesc frecventate de studenți cu deosebită plăcere. „Munca patriotică” pe pământurile deștelenite din Kazahstan ne-a întărit prietenia cu colegii de curs.

După absolvirea facultății am continuat studiile postuniversitare prin secundariat clinic la catedra Medicină legală, condusă de Petru Areșev, unde își făcea studiile prin doctoratură Gheorghe Baci, coleg de facultate. Ulterior am continuat activitatea pedagogică la catedra Histologie, în calitate de asistent (1963–1968), fiind transferat apoi la Laboratorul central de cercetări științifice ISMC pe postul de colaborator științific superior (1968–1980). Timp de 26 de ani (1980–2006) am suplinat funcția de asistent la catedra Reabilitare medicală și Terapie manuală. În această perioadă am reușit să

Însușesc teoria și practica masajului, precum și secretele terapiei manuale, meserie pe care o practic și după pensionare. Am publicat peste 25 lucrări științifice, sunt decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu”.

Din 2006 și până în prezent exercit funcția de vice-director cu probleme de educație la Direcția campusului universitar al USMF „Nicolae Testemițanu”.

În anul 2013, împreună cu consoarta mea de viață, Stela, am sărbătorit jubileul de 50 de ani de căsătorie. Am crescut o fiică, Diana, care ne-a bucurat cu 2 nepoței, care, din păcate, ne-au părăsit, stabilindu-se cu traiul în SUA. Pe parcursul vieții am avut un singur credo – de a munci cinstit.

Vasile Bortă-Bodiul în sânul familiei

Botnariuc Valentin

Родился 09.04.1936 года. Поступил в КГМИ после службы в армии, а после окончания института был призван, повторно, в ряды Советской армии в должности военного врача. За время службы сменил 6 госпиталей. Военное образование получил в ВМА имени С.М. Кирова на факультете рентгенологии (1975–1976г.). Во время службы в госпиталях занимал должность начальника рентгенологического отделения. Награжден медалью «За безупречную службу».

Имею 2-х детей – дочь Жанна окончила Политехнический Институт, сын – Владлен окончил Юридическую академию в г. Москве, работает юристом. В настоящее время исполняю должность начальника отделения имаджистики, врач высшей категории.

Braga-Braduțanu Valentina

M-am născut la 31 decembrie 1939 în comuna Vălcineț, plasa Călărași, județul Chișinău, România. După absolvirea școlii medii, am susținut examenele de admitere la ISMC (1957). Anii de studenție mi-au lăsat amintirile cele mai frumoase pentru toată viața, perioadă în care am acumulat suficiente cunoștințe profesionale și buni colegi. Absolvind facultatea de Pediatrie am fost repartizată la lucru în spitalul raional Călărași, unde am deținut funcția de adjunct al medicului șef pe problemele mamei și copilului. În 1967 am trecut cursurile de perfecționare la catedra Otorinolaringologie, specialitate pe care o profesez pe parcursul anilor. Actualmente activez în calitate de medic ORL privat pe bază de licență. În 1964 am întemeiat o familie, unde a dominat buna înțelegere, am educat doi copii care m-au făcut bunicuță cu doi nepoții dragi.

Bratu-Rotaru Teodora

Acum 80 de ani m-am născut în orașul Cahul, România. Tatăl meu, Petru Bratu, originar din Sibiu, s-a transferat cu serviciul la Cahul în calitate de dascăl la biserica din localitate. Mama Elena, era preocupată de educarea celor 7 copilași și diriguia gospodăria. Până în 1940 reușisem să termin 4 clase primare. Am memorizat perioada ocupației orașului de către armata roșie. Pe timpul războiului, în 1941, speriați de bombardamentele avioanelor, ne ascundeam de frica în beciul din curte. Pe străzile orașului treceau coloane de oameni înarmați, iar noi, copiii, acopeream urechile

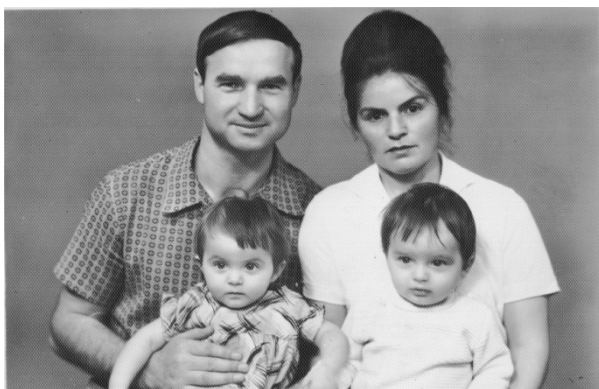

pentru a ne proteja de vuietul îngrozitor al tancurilor. Același lucru s-a repetat și la revenirea hoardelor bolșevice. Balta din apropierea Dunării, era plină cu cadavrele ostașilor sovietici, români și germani, care se ucideau unii pe alții.

În anul 1947 am fost înmatriculată la Școala de felceri și moașe din Cahul, pe care am absolvit-o în 1950. În acea perioadă am suferit de foamete, am văzut oameni înfometați, care decedau pretutindeni în văzul tuturor. În 1949 am avut parte și de altă năpastă adusă de bolșevici – deportările celor mai buni gospodari, intelectuali și slujitori ai bisericii. În fiecare zi auzeam cum îi împușcau pe cei care opuneau rezistență, din care motiv oamenii părăseau casele lor, refugiindu-se care încotro. Și familia noastră a fost nevoită să ia drumul pribegiei prin localitățile din jurul Taracliei.

Obținând diploma de felcer, am fost repartizată la serviciu în satul Teșcureni, raionul Cornești, unde, cu timpul am des-

chis și o maternitate pe lângă punctul medical, fiind ajutată de președintele colhozului din sat. Mai târziu mi s-au extins atribuțiile funcționale, fiind obligată să asigur asistența medicală și populației din sătucul învecinat, Coșeni, și să fac naveta zi cu zi la 2 km de la locul de trai. După trei ani de lucru m-am transferat cu traiul în orașul Leova, unde activa sora mai mare. M-am aranjat la serviciu în secția de terapie a spitalului raional. În 1957 m-am înscris la cursurile de pregătire pentru a susține examenele de admitere la Institutul de Medicină din Chișinău, astfel reușind să devin în acel an studentă. Pe parcursul studiilor la Institut am fost nevoită să lucrez suplimentar în calitate de soră medicală.

După absolvirea facultății am fost repartizată la lucru la Dispensarul de dermatovenerologie din Chișinău. În acel an m-am căsătorit, iar în curând s-au născut doi copii gemeni – fetița cu numele Angela și băiatul Corneliu.

În anul 1991 m-am pensionat, continuând activități cu caracter social, de voluntariat, în Armata Salvării, Liga democrat-creștină a Femeilor etc. În timp liber scriu poezii, până în prezent am publicat câteva plachete de versuri. Sunt membră a Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova. Mă bucur de copii și nepoți.

Cazacu Petru

Născut în anul 1938 în satul Cărbuna, plasa Ialoveni, județul Lăpușna, România. Am absolvit 7 clase la școala din satul natal, iar studiile medii am obținut cu medalia de argint în

orașul Stalino (Donețk, Ucraina). În același am susținut cu succes examenele de admitere, devenind student la facultatea Pediatrie la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. Am fost repartizat într-o grupă cu colega Lidia Morteau, care ulterior mi-a devenit și soție.

După absolvirea facultății, ambii am fost repartizați la muncă în satul Sculeni, raionul Ungheni, unde am lucrat 2 ani. Mai apoi am fost numit prim-adjunct al medicului șef la spitalului raional Ungheni, funcție pe care am deținut-o mai mult de 30 de ani, activând concomitent în calitate de medic-pediatru. Am făcut stagii în mai multe centre universitare ale fostei URSS și am devenit chirurg-proctolog, continuând această activitate și în prezent la secția consultativă a IMSP spitalul raional Ungheni. Dețin categoria superioară de calificare profesională.

Prin hotărârea Consiliului raional din 1995 mi s-a conferit titlul Cetățean de Onoare al orașului Ungheni. Avem doi copii, patru nepoți și o strănepoată. Cea mai mare bucurie este să îi avem aproape pe toți cei dragi.

Cojocaru-Turcanu Maria

M-am născut în anul 1938 în satul Susleni, județul Orhei, România, într-o familie cu 9 copii. În anul 1957 am terminat 10 clase cu medalia de argint și am susținut admiterea la In-

stitutul de Medicină din Chișinău. După absolvirea facultății am fost repartizată la lucru în spitalul nr. 4 din Chișinău în calitate de medic-terapeut.

La începutul anului 1965 am făcut specializarea în domeniul investigațiilor de laborator clinic, continuând activitatea pe post de șef laborator la policlinica nr.3.

În același an prin ordinul Ministerului Sănătății am fost transferată în calitate de șef laborator clinic la spitalul Psihiatrie și Neurologie. În anul 1969 am trecut ciclul de stagiere „Hematologie clinică și etiologică”, organizat de Institutul Științific de Hematologie din orașul Moscova.

Din 08.02.1973 până în prezent activez la Centrul de Medicină Legală în calitate de expert judiciar biolog medico-legal, categoria superioară, în secția investigații biologice-serologice a probelor delictive. În acești ani am avut mai multe stagii pe specialitate atât în cadrul Catedrei medicină legală a USMF „Nicolae Testemițanu”, cât și peste hotarele țării. Sunt căsătorită, am doi copii, trei nepoți. În ianuarie 2013 am sărbătorit jubileul 50 de ani de căsătorie. Din viața studențească mi-au rămas în amintire doar momente frumoase.

Covaliu Valeriu

Încerc acum, la o dată aniversară, să îmi adun gândurile, să încerc iarăși și iarăși emoțiile, sentimentele, care, cred, îmi vor rămâne crestate în memorie pentru totdeauna. Născut la 14 mai 1941 în familia lui Ion și Elisaveta Covaliu – simpli

țărani-agricultori din comuna Todirești, județul Bălți, mi-a fost a sortit să urmez destinul comun al sutelor și miilor de compatrioți din generația noastră, destin crud, nemilos și chiar tragic pentru foarte

mulți dintre noi. Sângerosul război mondial a trecut cu tăvălugul său devastator peste plaiul basarabean, dezrădăcinând și trimițând în evacuare necondiționată mii de familii de oameni pașnici, lipsindu-i de acoperiș și condiții elementare de viață, condamnându-i la chinuri greu de imaginat.

După război, prin anii 1946–1947, ne-a căzut „colac peste pupăză” groaznica foamete organizată de regimul de ocupație stalinist și susținută de cozile de topor locale – bețivanii și golanii satelor. De înfometare, numită pe atunci în mod oficial „distrofie”, au mai murit sute și mii de vârstnici și copii, diminuând și mai mult populația autohtonă. Însă, nici această năpastă nu avea să fie ultima în calvarul interminabil al Basarabiei și al basarabenilor, urma să vină peste noi în înfiorătoarea noapte de 5 spre 6 iulie a nefastului an 1949.

Instituționalizarea vieții mele a început în 1947, la vârsta de șase ani, când frecventam neoficial și nesilit de nimeni „școala”, patru clase ale căreia funcționau chiar în incinta casei noastre, atras la „templul cunoștințelor” mai mult de rația de pâine, alocată zilnic elevilor prezenți la ore. Școala medie Nr. 1 din orașelul Ungheni m-a găzduit din 1954 până în 1957 și mi-a fost „rampa de lansare” în largul vieții. Obținând în 1957 „Atestatul de maturitate” am susținut concursul la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, facultatea Curativă (Medicină generală).

Primul semestru din viața noastră studentă a început în mod tradițional la 1 septembrie 1957, dar... în compartimentele vagoanelor pentru vite ale unui tren marfar, „amenajate” doar cu polițe „moi” din scânduri. Marfarul ne-a dus până în Kazahstan, pe malul râului Irtâș, la un centru de colectare a grâului, care rodise bine în acel an pe „pământurile deștelinite”.

Reveniți la Chișinău în luna octombrie, cam pe timpul lansării primului satelit artificial al pământului, am început studiile cu întârziere, fiind obligați să recuperăm orele de „muncă patriotică”. Cei mai mulți dintre colegi au fost cazați în căminul din str. Kievului, Nr. 137, în odăi mari, de până la 40 paturi. Eu am avut norocul să fiu repartizat în căminul nou, amplasat chiar vizavi de blocul central al institutului, pe un pat suplimentar – al cincilea, având colegi de odaie și doi studenți de anul VI – pe Ilie Andreev și Gheorghe Marcu, ajuns ulterior profesor, șef catedră Obstetrică și Ginecologie.

Pe la finele lunii octombrie, într-o seară, pe amurgite, când ațipisem puțin obosit de cursuri și seminare, au dat buzna în odaie câțiva activiști de la komsomol și sindicate, paremi-se, cu Eugen Popușoi în frunte și, găsindu-mă numai pe

mine, m-au anunțat, că sunt chemat de urgență la institut. I-am urmat speriat până la una din sălile de la parter ale bibliotecii, unde se mai aflau și alți studenți, necunoscuți mie. Ni s-a spus, că este „dispoziție de sus” să demolăm obiectivul dislocat în scuarul din fața edificiului blocului principal al institutului, adică statuia lui Stalin. Nu am mai avut răgaz de gândire – ne-au echipat pe loc cu instrumentele necesare – câteva baroase (ciocane grele de fier) și răngi, prin geamul bibliotecii am pătruns în grădinița din fața institutului și am purces la „dezrădăcinarea cultului personalității”. Am tot dat cu baroasele și răngile la picioarele „cârmuitorului tuturor popoarelor” până am desprins statuia de la soclu și am prăvălit-o jos. Postamentul, la rândul său, a fost desființat piatră cu piatră, până a rămas din el o grămadă de bolovani. Nu îmi amintesc, dacă ne-a fost frică atunci de „isprava” noastră. Este foarte posibil să fi fost și înspăimântat, deoarece mai rămâneau viabile percepțiile de conducere „democratică” ale „cârmaciului” și îmi mai stăruiau în memorie impresiile produse calvarul deportărilor din 1949, trăite la frageda vârstă de opt ani. Mai știam, din auzite, cam cu ce te poți alege dintr-o asemenea afacere „politică”. A doua zi pe locul fostului monument erau sădite floricele, la fel și în scuarul de la intrarea în grădina publică din preajma cinematografului „Patria” unde fusese o statuie și mai impunătoare a lui Iosif Djugașvili. În tot Chișinăul nu mai rămăsese nici urmă de Stalin.

Au urmat șase ani tineri de studenție cu toate atributele lor de rutină – ore de cursuri, restanțe, colocvii și examene, stagiile practice, primele servicii de gardă în clinicele universitare. Anul universitar 1962–63 a fost un moment crucial pentru viața și cariera mea profesională. Atunci, fiind student la anul VI, prin ordinul rectorului am fost atașat la catedra Ana-

tomia omului pentru un stagiu în vederea ulterioarei admiteri la doctoratură. Această intervenție a rectorului Nicolae Testemițanu, urmată mai târziu de implicarea ministrului Sănătății N. Testemițanu în activitățile Districtului militar Odessa s-au soldat cu eschivarea mea de la favorurile carierei de medic militar, asupra căreia insista Ministerul de război al URSS.

La obținerea diplomei de licență, urmând procedurile de rutină, am fost angajat în funcția de asistent interimar la catedra Anatomia omului, deținând acel post, până în anul 1977. Apoi am continuat activitatea la Universitatea Agricolă de Stat din Chișinău, pe post de conferențiar universitar la Catedra Anatomia animalelor domestice și Zoologie (1977–1989), suplinind prin cumul și funcția de prodecan cu problemele studenților străini (1986–1988). În anii 1990–1994 am deținut funcția de conferențiar la Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă, facultatea Educație fizică, ulterior Institutul Național de Educație fizică și sport, Catedra Anatomie și fiziologie. Ulterior am activat la ULIM (1992–2002), Departamentul Medicină, șef catedră Anatomia omului și Anatomia topografică cu Chirurgie operatorie. Din anul 2002, revenind la catedra Anatomia omului USMF „Nicolae Testemițanu”, suplinesc funcția de conferențiar universitar

Studiile postuniversitare prin doctoratura fără frecvență le-am făcut, îmbinând activitatea pedagogică cu cea de cercetarea științifică, la catedra Anatomia omului, realizând un studiu experimental asupra inervației venelor hepatice și a ficatului. La 30 iunie 1971 am susținut teza de doctor în științe medicale. Rezultatele investigațiilor științifice au fost relateate la foruri valoroase ale anatomicștilor din fosta URSS – Congresele unionale ale Asociației anatomicștilor, histologilor

și embriologilor (Minsk, 1981; Vinnița, 1986), Congresele internaționale ale anatomiștilor din România (Oradea, 2000; Iași, 2002), Congresul național al anatomiștilor din Turcia (Edirne, 2001), alte conferințe și întruniri științifice naționale și internaționale.

Din lista publicațiilor, în eventualitatea unui top, aş menționa primele traduceri în limba română (din rusă, în colaborare cu colegii de catedră) a manualelor „Anatomia normală a omului” (N.K. Lâsenkov, V.I. Bușkovici, M.G. Prives) pentru facultatea de Medicină și „Anatomia și fiziologia” (E.A. Vorobiova et alt.), manual pentru colegiile medicale, acesta, apropo, suportând deja trei ediții, precum și traduceri în română a mai multor titluri de carte, ce țin de domeniul pedagogiei generale și al educației medico-sanitare a populației.

Activând la facultatea Medicină veterinară a Universității Agrare, am participat la elaborarea ghidului „Anatomia veterinară clinică” și mai multor lucrări metodice, iar în calitate de autor și redactor-coordonator am participat la editarea a două dicționare terminologice trilingve latino-ruso-române. Activitatea la Universitatea Liberă Internațională din Moldova (1994–2002) pe post de șef catedră constituie o filă specială în cariera mea universitară. Pornind de la nivelul „zero”, urma să fie organizată și activată o catedră modernă, care să satisfacă rigorile instruirii specialistului în domeniul medicinei, cu atât mai mult că și ULIM-ul era impus să implementeze în procesul didactic cerințele Proiectului Bologna.

Pe parcursul activității pedagogice am beneficiat de mai multe stagii și perfecționări profesionale la prestigioase centre științifice și universitare (Institutul de Sanitarie și Igienă (Sankt-Petersburg, 1976), Academia Veterinară K.I. Skreabin (Moscova, 1983), Institutul de Zootehnie și Medicină veteri-

nară (Lvov, 1989), am fost ales membru al Consiliului de conducere al Asociației Anomiștilor, Histologilor și Embriologilor din Republica Moldova, și promovat în Senatul ULIM (1994–1997); am avizat mai multe teze de doctorat și manuale de Anatomie și Fiziologie veterinară.

Cu nepoții Teofil și Andrei la Târgu-Lăpuș

Cam atât despre activitățile mele în domeniul pedagogiei universitare și cercetarea științifică. În calitate de cetățean am fost mereu, cu trup și suflet, împreună cu poporul meu, am militat pentru eliberare națională, pentru limbă, alfabet, iar pe Nicolae Testemițanu îl consider părintele spiritual și îngerul meu păzitor.

Mi-am asumat viața familială la vârsta de 25 ani, căsătorindu-mă cu Valentina Corduneanu, medic din promoția anului 1965, profesor-asistent la Catedra Anatomia omului. Din căsătorie avem o fiică Victoria, absolventă a USMF „Nicolae Testemițanu”, promoția 1991, Doctor în Medicină, Director Departament Relații internaționale la firma Ranbaxy

cu sediul în Cluj-Napoca și un fiu – Alexandru, liber întreprinzător cu studii veterinare. Prima nepoțică, Valeria, fiica lui Alexandru, a absolvit liceul și va susține admiterea la facultate. Cei doi nepoți, feciorii lui Adrian și Victoria Bodea – Teofil și Andrei sunt elevi la Liceul „Onisifor Ghibu” din Cluj-Napoca în clasele, respectiv, a noua și a treia.

Crâlova-Guseva Svetlana

Родилась 23 октября 1939 года. По окончании Кишиневского Государственного Медицинского института была направлена для работы по месту службы мужа, в город Тула, Российской Федерации, где в течение 5 лет

проработала участковым врачом педиатром. Затем, последние 45 лет, по настоящее время, работаю врачом-лаборантом в Тульской областной больнице. Врач-лаборант высшей категории. Выполняю так же функции областного и городского гематолога.

Многokратно проходила курсы усовершенствования в ведущих профильных институтах городов Москвы, Санкт-Петербурга, Казани, Минска. Более 30 лет веду курсы специализации и усовершенствования лаборантов и врачей-лаборантов в Тульской областной больнице.

Дочь – педагог, работает заместителем директора лицея. Внук в 2013 году завершает учебу в медицинском институте, повторяя профессиональный путь своей любимой Бабушки Светы!

Dunaeva Veta

Родилась в Карелии, город Медвежьегорск. В начале войны отца призвали на фронт, а семья была эвакуирована в Свердловскую область. После войны и возвращения отца с фронта, наша семья переехала на постоянное место жительства в Молдавию, в г. Кишинев. Здесь прошли мои школьные годы. Сначала я училась в школе №34, затем – в школе №5. Окончив среднюю школу, поступила в мединститут. На первых курсах, ездили на целину, в Казахстан. Занималась спортом, была в составе команды мединститута по баскетболу, неоднократно принимала участие в соревнованиях, затем выступала за команду больницы скорой помощи. В студенческие годы занималась и парашютным спортом. Летом, обычно, мы выезжали в спортивные студенческие лагеря в г. Одессу. После окончания института я проработала в больнице скорой помощи около 10 лет, в последние 2 года – врачом реанимационной бригады. Затем перешла на работу участковым терапевтом в поликлинику №6 в связи с рождением 2-го ребенка. С 1976 – врач терапевт в поликлинике МВД, где и проработала до пенсии. Была награждена значком «Отличник здравоохранения». Неоднократно проходила усовершенствования по специальности. Самые запоминающиеся это курсы по электрокардиографии в г. Кишиневе и по фармакотерапии в г. Харькове.

После выхода на пенсию работала в частном медицинском центре «Реабилитолог», в настоящее время работаю врачом терапевтом в Доме для инвалидов и пенсионеров. Замужем с 1963 года. Муж, доктор хабилитат, работает в институте почвоведения. У нас 2 сына, старший работает

научным сотрудником в Академии наук, младший живет и трудится в Москве. В 1980 году выезжала в Ливию, в г. Триполи, где муж работал по контракту. Летом стараемся проводить отпуск за пределами Молдовы (Одесса, Крым, Новгородская область, Белоруссия), где живут наши родственники. В последнее время помимо работы, в качестве хобби – дачный участок, люблю наблюдать за своим садом, растить цветы и отдыхать на природе.

Рядом со старостой группы, Г. Бачу (1959)

На даче, среди цветов

Gherman-Cunicovschi Lidia

Am pornit pe lungul, dar și scurtul drum al vieții, la 7 aprilie 1941, în satul Terebno, raionul Edineț în familie de intelectuali, care au crescut 2 copii: pe mine și fratele Marcel. În

satul natal am studiat primii 8 ani, iar școala medie am absolvit-o în satul Zăbriceni (1957) și în același an am devenit studentă la ISMC. Din primii ani de studenție mi-a rămas în memorie „munca patriotică” pe pământurile deștelenite din Kazahstan, cu multiplii factori de stres și de risc în timpul deplasărilor,

precum și activitățile noastre „agrară”. Perioada de studii la institut mi-au imprimat în memorie doar afecțiuni pozitive, atât grație cunoștințelor profunde, pe care le-am obținut nu doar în domeniul medicinei, dar și prin relațiile de prietenie pe care le-am legat cu colegii de facultate.

După absolvirea facultății am lucrat la secția clinică a Spitalului Republican de Psihiatrie pe parcursul celor 50 de ani de activitate practică, tutelată fiind la început de medicul-șef Mihail Zineac, apoi de Ion Stoev. Ulterior m-am specializat în domeniul psihiatriei pediatrice, devenind în 1976, psihiatru principal netitular al ministerului Sănătății, funcție pe care am deținut-o mai mult de 35 ani. Concomitent cu practica medicală, am fost mereu preocupată și de activitatea de cercetare științifică, în anul 1988 susținând la Moscova teza de doctor în medicină. Am publicat 55 de lucrări, participând pe par-

cursul anilor la multiple foruri științifice care s-au derulat atât în Republica Moldova, cât și peste hotarele ei: Los-Angeles, San-Diego, Washington, Belgrad, București, Budapesta, Moscova, Tallinn, Vilnius, Taşkent etc. Multe realizări științifice au fost obținute în colaborarea cu profesorii universitari Alexandru Nacu, Nicolae Oprea, Mircea Revenco, iar mai târziu, cu Anatol Nacu și Oleg Cobâleanski.

Cea mai mare durere sufletească va rămâne pentru toată viața mea pierderea tragică a fiului nostru, Iulian, medic, doctor în științe medicale, care nu poate fi recuperată cu nimic în lume.

Ghidirim Gheorghe

Născut la 22 aprilie 1939 în comuna Palanca, plasa Olănești, județul Cetatea Albă, România. Absolvind cu mențiune 7 clase ale școlii din satul natal, își face studiile (1953–1956),

la Școala de medicină din Tighina (Bender). Timp de un an lucrează în calitate de felcer în satul Tudora, Olănești, studiile universitare urmându-le la ISMC (1957–1963). Absolvind cu mențiune facultatea Pediatrie, este acceptat pe post de asistent la catedra Anatomie topografică și Chirurgie operatorie. În 1964–1966 continuă studiile prin doctorantură la catedra Chirurgie, sub conducerea ilustrului chirurg Nicolae Anestiadi. În 1969 susține teza de doctor în medicină și este transferat în funcția de conferențiar la catedra chirurgie, facultatea Pediatrie. Peste un an obține funcția de șef catedră Chirurgie pentru subordinatori. În 1983

susține la Moscova teza de doctor habilitat, în 1986, conferindu-i-se titlul didactic Profesor universitar. A condus catedrele Chirurgie generală și semiologie (1979–1992) și Chirurgie nr.1 „Nicolae Anestiadi” (din 1992 până în prezent).

După absolvirea facultății Gheorghe Ghidirim concomitent cu activitățile pedagogice și științifice se încadrează plener în viața comunității medicale autohtone. Un scurt timp la sugestia lui Nicolae Testemițanu activează la Ministerul Sănătății, devenind unul dintre oamenii de încredere ai ministrului. Ani la rând a deținut funcția de președinte al comitetului sindical studentesc, iar apoi și al organizației sindicale a colaboratorilor ISMC. Mai târziu a fost numit în funcția de vice-decan și decan al facultății Medicină generală.

Aptitudinile organizatorice native l-au înălțat pe colegul nostru Gheorghe Ghidirim și la alte funcții de răspundere. Pe parcursul campaniei electorale pentru Sovietul Suprem al URSS, prin anii 1988–1990, în luptă înverșunată cu reprezentanții fostei nomenclaturi comuniste, a obținut victorie în alegeri și onorabila titulatură Deputat al poporului în organul suprem de conducere al URSS, condus de Mihail Gorbaciov.

În anii 1990–1994 deține funcția de ministru al Sănătății RM, iar în anul 1993 este ales membru titular al Academiei de Științe RM, devenind primul academician-coordonator al secției Științe medicale. Am avut plăcerea să activez (1993–1997) în calitate de secretar științific, alături de domnul academician, să constat că este înzestrat cu vaste și multilaterale cunoștințe, cu o acută viziune socială. Produsul activității sale științifice este reflectat în mai mult de 450 lucrări publicații, inclusiv 5 monografii, 3 manuale. Deținător a 20 de brevete de invenție. Conducător științific la 10 teze de doctor în știin-

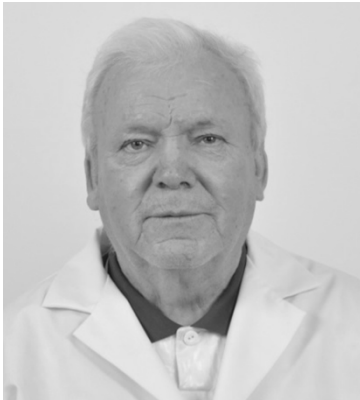
te medicale și consultant-coordonator la 10 disertații pentru obținerea titlului de Doctor habilitat în Medicină. Este membru al Asociației Internaționale de Chirurgie Hepatopancreato-biliară, membru al Societății Mondiale a Chirurgilor, președinte al Ligii Medicilor din RM, membru al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM etc. Deține al titlului onorific de Om Emerit al RM, fiind decorat cu ordinul „Gloria Muncii”, Ordinul Republicii, cu medaliile „Nicolae Testemițanu” și „Dimitrie Cantemir”. Este Cetățean de Onoare al raionului Ștefan-Vodă.

În sânul familiei cu copiii, nepoții și strănepoții.

Hăbășescu Ion

Studentia este acea etapă din viață, care aduce cele mai interesante evenimente. Aș dori să evoc aici unele evenimente memorabile care au avut loc în viața mea. La data de 30 iulie a anului 1957, spre sfârșitul zilei, am prezentat comisiei de

admitere la ISMC documentele necesare. Am primit o îndreptare pentru cazarea în căminul Institutului, unde o doamnă m-a informat, că locuri libere nu sunt. În schimb a promis să mă ajute cel puțin pentru o noapte. Am primit un sac și un coș de pernă, pe care trebuia să le umplu cu paie. Sacul cu paie și

„perna” le-am așternut între două paturi, în „renumita” odaie pentru 25 de persoane. Paturile, cu plase de metal, erau înzestrate cu roțile care la orice mișcare se distanțau unul de altul, iar eu cădeam pe podea. Totuși devenisem student.

În loc să ne așezăm pe băncile din sălile de studii, înainte de 1 septembrie am plecat într-o regiune din nordul Republicii Kazahstan pentru a participa la recoltarea grâului și cartofilor. Întoarcerea noastră a fost excelentă! Am călătorit cu un tren accelerat pentru pasageri, care dispunea de toate comoditățile.

Pe atunci, instruirea studenților se făcea numai în limba rusă, iar noi, cei veniți de la țară, o posedam foarte slab. Conform programului se studiau așa obiecte precum: istoria partidului comunist, economia politică și materialismul istoric și dialectic, care, după părerea mea, au fost inutile. Iar numărul

orelor la fizică, chimie, biologie, anatomie era prea mare și aveau puțină atribuție cu medicina. În schimb, la unele discipline clinice precum: oftalmologia, otorinolaringologia, psihiatria, neurologia, dermatovenerologia, ș.a. era un număr insuficient de ore.

După susținerea examenelor sesiunii de vară a anului I, am plecat din nou în Kazahstan. După anul III, am fost angajat la secția de traumatologie și ortopedie a SCR pe post de asistent medical, unde mai activau cu succes stimații mei colegi: Gheorghe Baciș și Ștefan Ojog, care m-au ajutat foarte mult să însușesc atribuțiile mele funcționale.

Cel mai norocos și bogat în evenimente a fost anul 1963, când au avut loc 3 evenimente: în familia noastră s-a născut primul copil (fecior); am absolvit cu succes Institutul de medicină și am susținut cu bine examenele de înmatriculare la doctoratură. Teza a fost pregătită și susținută în mai puțin de 3 ani. Peste un an am fost promovat pentru obținerea titlului didactic de conferențiar. În 1967 am fost decorat cu insigna „Eminent al sănătății publice” și medalia „Pentru vitejie în muncă”. În anii 1967-68 am deschis pentru studenții facultății Igienă și sanitarie o disciplină nouă Igiena copiilor și adolescenților, iar în anii 1985 și 1986 am organizat primele module de perfecționare a medicilor igienisti la această specialitate. În anul de studii 1988-1989 am inclus în programul de studii o nouă disciplină – Sanologia, care inițial se preda doar studenților facultății Sănătate publică, iar mai apoi – și celor de la facultatea Medicină și Stomatologie. În 1999 am pregătit și am editat (în calitate de coautor) primul manual Igiena copiilor și adolescenților.

Pe parcursul vieții am îndeplinit cele 4 obligații ale fiecărui om: am crescut și educat un fecior (în prima căsătorie) și

o fiică (în cea de-a doua), cu care mă mândresc mult; am sădit mulți copaci și pomi fructiferi; am construit în decursul mai multor ani o casă în orașelul Durlești; am săpat o fântână în preajma casei.

Iahontova-Revenco Tatiana

Родилась 27.08.1939 в г. Казани, в семье служащих, воспитавшей двоих детей. Отец, инженер-строитель, мать врач-хирург. В 1945 отец с семьей был направлен в

Кишинев для восстановления города после войны. Мать 40 лет работала хирургом в Кишиневском военном госпитале.

Я училась в женской средней школе №2 г. Кишинева, затем поступила на первый курс Лечебного факультета КГМИ. С 4-го курса участвовала в научном студенческом кружке по урологии, которым руководил проф. Голлигорский С.Д. Первой моей научной работой была статья в журнале «Урология». После окончания института была направлена в село Пеления Рышканского района, по месту работы мужа, Ревенко Валерьяна. В 1965 г., мужа перевели в Бельцкий городской отдел здравоохранения, а меня – в Бельцкий Родильный дом. Прошла специализацию по акушерству гинекологии на кафедре профессора Арона Кочергинского.

С 1966 по 2011 г работала в Молдавском научно-исследовательском Институте онкологии. Около 25 лет заведовала радиогинекологическим отделением. Неодно-

кратно проходила курсы усовершенствования в ведущих школах Москвы, Петербурга и других городах. Опубликовала 28 статей.

Поддерживаю дружеские отношения с сокурсниками. Личная жизнь удалась, с любимым мужем Валерьяном Ревенко уже отпраздновали золотую свадьбу. Любим путешествовать, ловить рыбу, заниматься садом, а муж к тому-же еще и заядлый охотник. Сыну Юрию 50 лет, по специальности - врач уролог. У нас 3 внуков: старшая Татьяна закончила с отличием Брюссельский университет по специальности Биомедицина. Юлия учится в Лионском университете тоже на биологическом факультете, а младшему Савве 7 лет. Счастье – это почувствовать себя нужным и полезным человеком, ценить учителей и не забывать друзей.

Malai Nina

Născută la 2 iulie 1939 în comuna Cobusca Veche, județul Tighina, România. În 1941, când s-a început războiul, cu întreaga familie ne-am refugiat în România, iar în anul 1946 ne-am întors în satul natal. Cu mențiune am absolvit Școala Medie Nr.1 de fete din Chișinău, după care am urmat facultatea de pediatrie la Institutul de Stat de Medicina din Chișinău.

După 6 ani de studii am fost repartizată ca pediatru în satul Cobusca Veche. În 1964 am fost transferată ca ordinator clinic în „Spitalul Clinic Republican pentru Copii”, unde lucrez până în prezent. În anul 1976 am fost numită în funcție de șef al secției de Statistică medicală a spitalului, iar din 2006 – șef al Secției Monitorizare, evaluare și integrare a serviciilor de asistență medicală. Am trecut nenumărate perfecționări atât

în pediatrie cât și management în sănătate la Chișinău și peste hotare (Moscova, Leningrad, Kiev).

În viața personală am reușit să creez o familie, să am doi feciori, care lucrează în sistemul bancar și business-ului. Ne-poți am patru – două fete și doi băieți. Cea mai mare – Cristina (20 ani) cunoaște patru limbi străine, a învățat un an în SUA (cl. XII), unde a absolvit liceul cu mare succes, după care a urmat facultatea „Business si Administrarea Afacerilor” la ASEM (acum anul III). Evelina (15 ani) este elevă la Liceul Teoretic Român-Englez „Mircea Eliade”, învață foarte bine, are talent în arta picturii, cântă la chitară. Băieții: Cătălin (10 ani) învață la Liceul „Mihai Viteazul” și anul II la muzică – vioară și cor; și Alexandru (8 ani), cl. II la Liceul „Prometeu”, la muzică preferă pianul.

Soțul, Nicolae, profesor de istorie, doctor în știință, docent. În prezent activează ca director al Muzeului Academiei de Studii Economice. Hobby-ul meu este să călătoresc. Am fost pe Marea Mediterana, vizitând: Turcia, Grecia, Italia, Spania, Maroc și Insulele Canare. De asemenea, am fost în Bulgaria, Germania și Ceho-Slovacia. M-am odihnit în Tur-

cia, Sovata, Slănic Moldova (Romania), Crimeea, Kislovodsc (Caucaz), Odessa.

Sunt cetățeană a Republicii Moldova și în 2012 mi-am recăpătat cetățenia României.

Monastârschi-Goreacii Elena

M-am născut în satul Mărăndeni, plasa Fălești, județul Bălți, într-o familie de notar. După repatrierea familiei noastre din România, în 1945, tata a fost arestat, invocându-i-se

tradiționalul „păcat” stalinist – „dușman al poporului”. Noi, copiii, împreună cu întreaga familie am trecut prin foamete și umilință, riscând în permanență deportarea. Absolvind 7 clase ale școlii medii incomplete am studiat doi ani la Școala de felceri și moașe din Bălți, specialitatea – laborant, după care am activat în ca-

litate de laborant la policlinică. Pentru a obține studii medii complete, am făcut clasele 8-10 la școala serală, obținând medalia de argint. În 1957 am susținut cu succes examenele de admitere la ISMC. Îmi amintesc, prima prelegere la fizică, când profesorul, intrând în aulă a declarat franc: «Меня зовут Александр Сергеевич Пу..., нет, не подумайте, что Пушкин». Acesta era șeful catedrei de fizică, domnul conferențiar Alexandru Putilin.

Pe viitorul soț, Ilie Goreacii, l-am întâlnit în „anatomcă” (sala de disecții la catedra Anatomie), am devenit prieteni și peste câțiva ani ne-am căsătorit. După absolvirea cu mențiune a facultății timp de 2 ani am activat în Spitalul de circum-

scripție Cepeleuți, Edineț. În 1965, soțul a fost transferat în orașul Bălți, unde a deținut inițial, postul de șef-adjunct al Secției Ocrotirii Sănătății, iar ulterior a deținut funcția de șef al secției nominalizate mai mult de 25 ani. Eu am continuat activitatea în laboratorul clinico-diagnostic al Spitalului municipal Bălți, inclusiv în calitate de șef laborator, timp de 26 ani, deținând categoria superioară de calificare în domeniul Medicinii de laborator.

În 1998 am renunțat la șefia secției de laborator, continuând activitatea în calitate de administrator la compania „Sanmedico”, care asigură laboratoarele instituțiilor medicale cu teste diagnostice și utilaj performant. Împreună cu soțul am crescut și educat 2 copii. Fiica Cornelia este oftalmolog, doctor în științe medicale, activează în cadrul Spitalului Internațional „Medpark”, este căsătorită cu conferențiarul Emil Ciobanu, urolog, educă un fecior – Ilie. Feciorul nostru Vitalie deține gradul științific Doctor în științe economice, activează la o companie privată, recent s-a căsătorit. Ne bucurăm de copii și nepoți.

Mozolevschi Liudmila

Родилась в марте 1940 г. в селе Воронково Рыбницкого района в семье железнодорожника. Воспитание получила в семье врачей, сестер моей матери. Жили во дворе Рыбницкой больницы, в небольшой комнате, возле прачечной и конюшни. Врачи в то время выезжали на вызовы на бричке, продукты и медикаменты привозили на телеге. Зимой из Днестра привозили большие глыбы льда, загружали в глубокую яму, засыпали соломой, чтобы хватило для сохранения продуктов. Мечтала быть врачом и после окончания средней школы поступила в Кишиневский мединститут. Как и все, жили дружно в общежитии, бегали в библиотеку, на танцы, регулярно посещали все занятия. Это было чудесное время студенческого братства, о чем всегда вспоминала с радостью и ждала очередные встречи с сокурсниками. Вышла замуж за Виктора Компанейца, думали о вечной любви, но наша семейная лодка разбилась. Не хватило взаимопонимания. После окончания КГМИ пополнила армию терапевтов. Работала участковым терапевтом в Сергеевке, затем переехала в Кишинев, трудилась в Онкологическом институте, в отделении химиотерапии, под руководством нашего сокурсника, замечательного человека, Фёдора Моноул. Впоследствии освоила физиотерапию и продолжила работу в системе Советов профсоюзов в качестве главврача санатория-профилактория. Аттестована врачом высшей категории. Несколько лет (1995–1998) работала в республиканском центре «Помоги себе сам». Начиная с 1998 года трудилась в санатории-профилактории «Конструкторул», где организовала хозрасчетное отделение

по традиционной и нетрадиционной медицине с применением методов классической и народной медицины. Внедрила методы компьютерной диагностики Риодораку, иридодиагностику, рефлексотерапию, методы очищения организма, кислородотерапию, спеллиотерапию, водо- и глинолтерапию и др.

В настоящее время работаю в центре «Vita-Line», провожу компьютерную диагностику «Оберон», консультирую по фитотерапии, диетотерапии, физиотерапии, методам очищения организма и реабилитации.

С сокурсницами: А. Гэлеску, Л. Савка, А. Дубчак, Н. Бусуёк – перед кафедрой Анатомии человека, 1958

Работающая пенсионерка...

С 1996 года сотрудничаю с «Asociația Română pentru studiul durerii» Принимала участие в семинарах в Бухаресте, в Яссах и др. В 2002 году была одним из организато-

пов «Asociația Obștească Profesională a Specialiștilor în Sisteme Tradiționale de Însănătoșire și a Tămăduitorilor Populari din Republica Moldova».

Я горжусь тем, что получила образование в нашей Альма-Матер и училась именно в составе нашего курса. У нас были классные преподаватели, получили хорошие знания и всегда могли помочь нашим соотечественникам в трудную минуту болезни.

Имею двух детей, сына Андрея и дочь Александру. Сын работает в строительстве, женат, воспитывает сына Сергея. Дочь окончила пединститут имени «И. Крянгэ», работала в детсаду воспитателем, затем в магазине «Оптика», имеет дочь Евгению, которая учится в госуниверситете, на факультете Химия и химические технологии. Живем вместе, я, дочь и внучка.

Mucuța Sergiu și Eleonora

Dragi colegi!

Cu ocazia semicentenarului absolvirii facultății vă dorim multă sănătate, viață lungă, multe zile senine și prospere, bucurii, împliniri și tot binele din lume.

Această aniversare ne reînvie amintiri întipărite în memoria și sufletele noastre. Sunt amintiri ale anilor tinereții cu mari idealuri, vise, dar și cu muncă asiduă pentru perspective de realizare. Am trăit cu aceste deziderate alături de draga mea soție Eleonora. Am învățat și muncim împreună având același ideal comun, acela de a ajuta omul bolnav și de a pune umărul la educarea tinerilor generații de medici.

Avem amintiri plăcute despre seratele, pe care le-am petrecut împreună, despre munca zi de zi în sălile de curs și la

boratoare, despre orele, când am stat la căpătâiul suferinzilor, despre dificultățile întâmpinate la muncile de vară pe meleagurile Kazahstanului, despre anii noștri tineri, când nimic nu ni se părea de neînving.

Anii au trecut peste noi, ne-au încărunit, iar mulți dintre colegii noștri, cu regret, nu mai sunt în rândurile noastre.

Noi, cei care marcăm această zi memorabilă, trebuie să închinăm o rugă de mulțumire Domnului pentru faptul că ne-a adus pe lume și am avut ocazia să lăsăm ceva în urma noastră, contribuind la ameliorarea sănătății pacienților, la salvarea multor vieți omenești.

Noi personal am trecut prin multe încercări. Cea mai dureroasă a fost pierderea unicului nostru fiu, Mircea, la vârsta de numai 31 de ani. De la el ne-au rămas două nepoțele – Gabriela și Diana, pe care le ajutăm să-și găsească un rost în viață. Apoi soția mea Eleonora în 2002 a fost implicată într-un accident rutier cu multiple traume, fracturi, în urma cărora a suportat 5 intervenții chirurgicale, devenind invalidă de gradul II.

Vă urăm ani mulți cu sănătate dumneavoastră și familiilor dumneavoastră!

Mușet Gheorghe

Născut la 24 iunie 1939, în comuna Sângerei Vechi, județul Bălți, România. A absolvit școala medie din satul natal (1956) și ISMC (1963). Lucrează ca dermatovenerolog la spitalul raional Sângerei (1963–1965),

apoi își continuă studiile prin doctorat la Catedra dermatovenerologie a ISMC, sub conducerea profesorului Ludmila Bogaciova. În 1970 susține teza de doctor, iar în 1987 – de doctor habilitat în științe medicale. Activează în calitate de asistent (1966–1975),

conferențiar (1976–1988) și șef catedră dermatovenerologie (1988–2009). Din 2009 deține funcția de profesor. A publicat circa 350 de lucrări, inclusiv 4 monografii. Conducător a 5 teze de doctor în medicină. S-a învrednicit de titlurile onorifice „Om Emerit” și „Veteran al Muncii”, decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu”. Membru al Academiei Europene de Științe, Arte și Litere (Franța), membru de onoare al Societății Române a Dermatologilor și Cetățean de Onoare al orașului Sângerei.

Niguleanu Vasile

Născut la 8 august 1940, în satul Ruseni, raionul Edineț. Studiază la Școala de felceri și moașe din or. Bălți (1954–1957) și la ISMC (1957–1963). După absolvirea facultății, continuă studiile prin doctorat la catedra Fiziopatologie, unde activează în calitate de asistent și conferențiar până în 1986.

În anul 1966, sub conducerea profesorului universitar Andrei Zorkin, susține teza de doctor în medicină, iar în 1983 – teza

de doctor habilitat în științe medicale. Profesor universitar (1988). În 1986–2010 este șef catedră Diagnostic de laborator clinic. Autor a peste 150 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii. Conducător a 4 teze de doctor în medicină. Laureat al Premiului de Stat al RSSM. Deține titlul onorific „Om Emerit”, decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Noroc Dumitru

Născut la 10 noiembrie 1933 în s. Ustia, plasa Glodeni, județul Bălți, România. În 1941 am fost înscris la școala primară din satul natal. După anul 1944,

am prelungit învățătura sub regimul sovietic de ocupație, începând cu clasa a treia. Din cauza războiului și a foamei organizate am pierdut 2 ani de școală, iar în anul 1948 mi-am prelungit studiile la școala din satul Obreja-Veche, raionul Glodeni.

În 1952 fiind elev în clasa IX, am fost încorporat în rândurile armatei sovietice. După demobilizare (1955) am continuat studiile, absolvind în 1957 școala medie din satul Obreja Veche cu medalie de aur. În 1957 am fost înmatriculat la ISMC, fără a susține examenul de admitere.

După absolvirea facultății am fost repartizat ca medic generalist la spitalul de circumscripție în satul Catranic, raionul Fălești. În anii 1965 – 1971 am activat pe post de inspector la Direcția Curativă a Ministerului Sănătății. Mai târziu, am fost transferat în funcția de medic-șef la Spitalului Clinic municipal nr.4 , pe care l-am condus timp de 40 de ani (1971–2011). După pensionare suplinesc funcția de conferențiar universitar la Catedra sănătate publică și management a USMF „Nicolae Testemițanu”, unde am activat prin cumul din anul 1980.

Am fost decorat: insigna „Eminent al ocrotirii sănătății” (1977), „Ordinul de Onoare” (1981); medalia „Veteran al muncii” (1987), medalia „Meritul Civic” (1993); în anul 1994 mi s-a conferit titlul onorific „Om Emerit”, în 2010 – decorat cu ordinul „Gloria Muncii”, iar în 2012 am devenit cavaler al „Ordinului Republicii”.

În 1990 am fost ales deputat în primul Parlament al RM. Am publicat 62 de lucrări științifice

Sunt căsătorit și am educat cu soția doi copii – Dinu și Diana, ambii medici, care ne-au bucurat cu 4 nepoți și un strănepot.

Obadă Raisa

M-am născut în satul Holoșnița, raionul Soroca la 1.X.1940 într-o familie, care a educat 6 copii. Am supraviețuit cu greu foametea din anii 1946–1947. Am terminat școala

medie nr.1 din or. Soroca în 1957, continuând studiile la ISMC. După absolvirea facultății, am fost angajată în calitate de medic de sector la policlinica nr.1 din or. Chișinău, apoi transferată pe post de medic reumatolog, iar din 1972 până în anul 2001 am deținut funcția de șef de laborator clinic-diagnostic la Institutul Oncologic. M-am căsătorit fiind studentă la anul 4. Soțul meu, Foca Obadă, jurnalist, a decedat în 2009. Fiul Teodor Obadă are studii pedagogice, activează la Academia de Științe în calitate de paleontolog. A efectuat săpăturile din Valea Morilor. Fiica Veronica a studiat la Institutul Limbi străine „Moris Torez” din Moscova, locuiește și muncește la Paris. Nepoțica de la fiu, Doinița, a absolvit Academia de Studii Economice și activează la o firmă italiană. Nepoțica de la Paris, Dorina, a susținut Bacalaureatul și continuă studiile la o școală de arte. Timpul liber îl petrec în lecturi. Mi-a rămas moștenire de la soț o imensă bibliotecă și îmi place să citesc despre viața oamenilor iluștri, romane, versuri de Eminescu, Goga, Adrian Păunescu, Grigore Vieru.

În fiecare an fiica mă invită la Paris pe 2-3 luni. Toamna merg la sanatoriu, sau vizitez satul meu natal de pe malul Nistrului. Sponsorul meu este fiica Veronica. Cred, că sunt o persoană împlinită și mă bucur pentru tot ce am reușit să realizez în viață. Sunt în așteptarea strănepoților.

Otroşenco Petru

С друзьями в день нашей свадьбы. Кишинев, 1963.

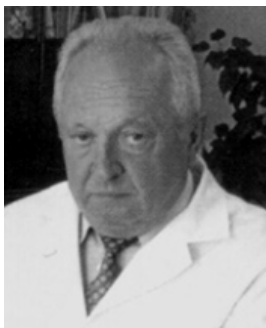
В кругу детей и внуков. Киев, 2008.

На природе с женой и правнучкой. 2012.

Rudi Marcu

Născut la 26 martie 1942, în comuna Rudi, județul Soroca, România. În 1957 absolveste școala medie și își continuă studiile la ISMC (1957–1963). După absolvirea cu mențiune a

facultății Pediatrie activează la spitalul de circumscripție din satul Dângeni, raionul Dondușeni, iar în anii 1964–1966 este medic-șef la spitalului din satul Rudi. În 1966–1970 studiază prin doctorat la catedra Pediatrie. În anii 1970–1975 este asistent, susține teza de doctor în medicină în 1974. În peri-

oada anilor 1988–2011 a deținut funcția de șef catedră Pediatrie nr.1 USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1999 i se conferă titlul didactic Profesor universitar. Timp de 17 ani a suplinit funcția de specialist principal MS RM în domeniul cardioreumatologiei pediatrice. A fost președinte al Societății Științifice a Pediatriilor din Republica Moldova. A publicat circa 180 de lucrări științifice, inclusiv câteva monografii și ghiduri practice.

Salamatova-Filatova Irina

После окончания КГМИ участвовала в организации службы оказания медицинской помощи жителям микрорайона Рышкановка муниципия Кишинева, в строительстве и сдаче двух поликлиник – по улице Андрея Доги и Алеку Руссо. Много лет выполняла обязанности заведующей поликлиникой 3-й городской больницы, где су-

ществует бассейн, ванное отделение, грязелечебница и т.д.. Была ответственной за оказание специализированной медицинской помощи и реабилитацию больных.

Мною была разработана специальная программа для реабилитации больных перенесших острый инфаркт миокарда. Поликлиника является учебной базой для студентов медицинского института. С 1987 года по настоящее время работаю врачом кардиологом. Дочь, Сорочински Елена работает семейным врачом высшей категории. Внучка Наталья, учится в Германии.

Savca-Serbușca Lidia

M-am născut la 25 mai 1940 în satul Singureni, județul Bălți, Regatul Român. Sunt al 9-lea copil, din cei 13 frați și surori, născuți la domiciliu în lipsa asistenței specializate, doar sub supravegherea moșei. Am supraviețuit și am rămas în viață doar 8 persoane, practicând astăzi diverse profesii: 5 – medici, un agronom, 2 surori – casnice. Părinții noștri au avut curajul să ne dea viață, sănătate și ne-au educat cu înțelepciune. Cei 24 nepoți ai părinților sunt în viață, sănătoși, activi în viața socială: 6 din ei au devenit medici, 3 – asistente medicale, 2 – agronomi, 2 – economiști-contabili, 2 – profesori, un jurist, 6 constructori și 2 tractoriști.

Am avut parte de o copilărie frumoasă în sânul naturii. Am absolvit 10 clase la școala din satul Strâmba cu medalia de argint” (1957), după care am fost admisă la ISMC. Pe parcursul anilor de studii nu am avut de suferit nici o „catastro-

fă”, nici alt cataclism natural. Am fost stipendiată, beneficiind de bursă, am avut parte de cazare în căminul studențesc și, cu micul suport material din partea părinților, am reușit să duc la un final fericit studiile universitare. Anii de studenție ne-au maturizat, ne-au învățat să muncim zi de zi în aule, laboratoare, clinici, ne-au alțoit și alte deprinderi de viață: economie maximă, cheltuieli după posibilități, ajutor reciproc între colegi.

După absolvirea facultății am lucrat doi ani la spitalul de circumscripție Cotiujenii Mari, Florești, apoi timp de un an am activat în orașul Bălți. În anul 1966, ne-am transferat cu traiul la Chișinău, am urmat studiile postuniversitare prin secundariat clinic la catedra Boli infecțioase, apoi am făcut teza de doctorat la catedra Boli infecțioase la copii. Din anul 1978, susținând teza de doctor în medicină la Institutul de pediatrie din Leningrad, am deținut postul de asistent la cate-

drele Boli infecțioase la facultatea de perfecționare a medicilor și la catedra, condusă de profesorul Valentina Halitov. Am avut fericirea să-mi perfecționez cunoștințele la cele mai prestigioase instituții din Moscova și Leningrad. În anul 1987 mi s-a acordat titlul „Veteran al muncii”. M-am pensionat în anul 2004.

Astăzi, la finalul unui semicentener de activitate, consider că mi-am îndeplinit conștiincios atribuțiile de serviciu. Împreună cu soțul am crescut și educat fiicele-gemene. Angela este medic de familie și ultimii 10 ani practică cu succes în Portugalia, iar Viorica, cu studii în domeniul economicii, activează în Spania. Am contribuit la creșterea și educația a 3 nepoți. Adesea vizităm copiii pe litoralul Atlanticului, sau la marea Mediterană (Palma de Maiorca). Dorul de casă ne reade mereu la Chișinău. La 9 februarie am celebrat 50 de ani de căsnicie.

Semeniuc-Scorțescu Valentina

După absolvirea facultății am fost repartizată la serviciu pe post de medic-ftiziatru la Spitalul de circumscripție din satul Sărăteni, de pe malul Prutului, raionul Kotovsk, pe atunci. Fiind numită în funcția de medic-șef la spitalului din Sărăteni, am renunțat la postul de ftiziatru pe motiv de boală. În anul 1966, am fost transferată în orașul Soroca, în calitate de lector la Școala de felceri și moașe. Peste trei ani (1969) am revenit la baștină, acceptând postul de medic de sector la Spitalul raional Dondușeni. În această instituție am exercitat funcția de șef secție Terapie timp de 30 de ani (1970–2000). Atingând vârsta de pensionare, am continuat activitatea în calitate de medic de familie.

Sunt căsătorită cu Ilie Scorțescu, medic dermatovenerolog, cu care am fondat o familie trainică, dominată de bună înțelegere. Am crescut și educat 2 copii. Feciorul Victor cu soția au

continuat tradiția părinților, absolvind USMF „Nicolae Testemițanu”. Feciorul a îmbrățișat radiologia și activează în orașul Drochia, iar nora Ludmila este director medical la CMF. În familia lor s-au născut 2 băieți – nepoții Eugen și Victor, care au absolvit ASEM, și sunt căsătoriți. Fiica Tatiana deține gradul științific Doctor habilitat în filologie și postul șef catedră la

USM. Ginerele, Aurel Ciocoi, activează la Ambasada Germaniei, iar fiica lor Carmen-Valentina, finalizează studiile la universitatea din Stuttgart, Germania.

Secrieru-Baciu Nina

Născută la 11 iulie 1940 în comuna Chirileni, raionul Fălești. Studiile medii le-am făcut la Bălți (1947–1957) și după absolvirea școlii am fost înmatriculată la ISMC. Activitatea profesională am început-o în calitate de medic pediatru de sector la spitalul din or. Bălți, mai apoi, am activat pe post de medic ftizio-pediatru. În 1970, am trecut cu traiul la Chișinău, unde am activat în calitate de profesoară la Colegiul de Medicină și Farmacie, iar mai târziu am fost numită în funcție de vice-director la Colegiul republican de perfecționare a

specialiștilor cu studii medii. La moment sunt pensionară, dar mai activez încă, pe cont propriu, în domeniul medicinei tradiționale orientale.

Pe parcursul anilor de studii la facultate am avut mai mulți amici, dintre care cea mai apropiată prietenă a fost și a rămas până în prezent Nina Bacumenco, cu care între timp ne-am și înrudit. Amintiri plăcute ne-au lăsat mulți dintre înțelepții noștri profesorii: Victor Eremeev, Serghei Smirnov, Anatolie Zubcov, Valentina Halitov, Natalia Gheorghiu, Diomid Gherman, Pavel Bâtcă, Natalia Cherdivarenco, Anatolie Babin și mulți, mulți alți dascăli.

După întemeierea familiei, în anul 1962, împreună cu soțul Ion Baci, medic morfopatolog, am crescut și am educat 3 copii: două fiice – Elena și Viorica și fiul și Victor, care ne-au bucurat cu cinci nepoți și o nepoțică.

Fiica mai mare, Elena, absolventă ai USMF „Nicolae Testemițanu”, specializată în fizioterapie și acupunctură, educă 2 feciori: Sergiu, absolvent al Universității din Bordo, Franța, și Eugen, student la anul 4 la facultatea management Universitatea Sorbona, Paris. Fiica, Viorica, după absolvirea Universității de Stat din Chișinău, activează pe post de inginer-programator timp de 15 ani la primăria mun. Chișinău. Se mândrește cu cei doi feciori – Radu, student la Academia de Teatru, Muzică și Arte Plastice din Chișinău, și Cristi, elev la liceul „Mircea Eliade”, Chișinău.

Feciorul nostru Victor, absolvent al Academiei de studii Economice din Chișinău, activează la o firmă prestigioasă din Chișinău, este căsătorit, educă o fiică, Eva de 8 ani, elevă în clasa doua, pasionată de pictură și dansuri sportive. Se bucură de nou-născutul fecioraș, Teo, în vârsta de numai 6 luni.

La 27 ianuarie 2012 am celebrat jubileul de 50 ani de la întemeierea familiei.

Spinei Valentina

Am văzut lumina zilei la 13 februarie 1941, în satul Dolna din preajma Nisporenilor într-o familie de pedagogi. Mama deținea funcția de director la școala medie din localitate, iar tata era profesor de limbă franceză. Am absolvit școala medie din orașelul Nisporeni și în același an am devenit studentă la ISMC, facultatea Pediatrie. După absolvirea facultății am început activitatea medicală în calitate de ftizio-pediatru la Sanatoriul de tuberculoză pentru copii „Căpriana”, raionul Strășeni. Ulterior (1965–1968) am exercitat funcția de șef secție la spitalul din Vorniceni, Călărași. Următorii 32 de ani (1968–2000) am activat în calitate de ftizio-pediatru la policlinica raională din orașul Telenești.

Cu fiica și nepoțica

La plimbare

Pe parcursul activității am avut multiple stagii de perfecționare la Chișinău, Moscova, Minsk, Harkov. După pensionare (2001), am muncit timp de 10 ani în Italia. Sunt mamă la 3 copii și bunică la 6 nepoți. Fiica mai mare, Tatiana (1963), este notar, s-a stabilit cu traiul în Ucraina; fiica Margareta

(1968), lucrează în Italia, iar feciorul Sergiu (1975) este antrenor. O nepoțică lucrează în Franța, iar altă nepoată și nepoțelul fac studiile la Kiev; încă două nepoțele sunt eleve. Actualmente sunt pensionară mobilă, activă și mă bucur de viață, de copii și nepoți.

Șapiro Lev (Arie)

Родился в 1940 году в деревне Онишканы, Шолднештского р-на, Молдова. Когда мне было 7 месяцев, началась вторая мировая война. Отец ушел на фронт, а мы с мамой бежали от немцев до Сталинграда.

После войны отец вернулся и мы переехали в город Черновцы, Украина.

С 1947 по 1957 годы учился в школе № 26 в Черновцах, после чего поступил в КГМИ. После окончания института работал главным врачом сельского врачебного участка в деревне Онишканы Каларашского р-на до 1966 года. В 1967 году вернулся в город Черновцы, где работал анестезиологом в областной больнице до 1972 года, когда эмигрировал в Израиль.

В Израиле работал старшим анестезиологом в больнице «Тел Хашомер» в г. Рамат Хан, а с 1975 года – в больнице «Меир» в г. Кфар Саба, где с 1991 года заведовал отделением анестезиологии в гинекологии и акушерстве и службой по лечению острой боли. Обе больницы явля-

ются клиниками медицинского факультета Тель-Авивского университета, где также работал по совместительству на разных должностях – от клинического инструктора до старшего лектора. В конце 2006 г. вышел на пенсию, но продолжал работать заведующим операционного блока в частном медицинском центре «Рамат Авив» до 2010 г. На иврите меня зовут Арие (Лев). Жену зовут Рони. У нас в семье – двое детей (сын – Итай, 37 лет и дочь – Михал, 33 года) и один внук – Даниел.

Şavga Nicolae

Născut la 2 octombrie 1939 în comuna Carahasani, judeţul Tighina, România. În 1957 absolveşte şcoala medie din Slobozia şi este înmatriculat la facultatea Pediatrie ISMC. După facultate (1963) activează la diverse instituţii medicale din

mediul rural. În 1965 continuă studiile post universitare la catedra Chirurgie pediatrică sub conducerea prof. Natalia Gheorghiu prin ordinatură (secundariat clinic), apoi urmează doctorantură, susţine teza de doctor în medicină (1970), iar în anul 1989, la Moscova, obţine gradul ştiinţific Doctor habilitat în medicină. La catedra Chirurgie pediatrică a parcurs calea de la ordinator clinic până la profesor universitar. A publicat peste 200 de lucrări ştiinţifice, inclusiv o monografie. Deţine 8 brevete de invenţie, deţine şefia clinicii Vertebrologie, Traumatologie şi Ortopedie pediatrică USMF „Nicolae Testemiţanu”. Feciorul său Nicolae-junior, la fel deţine gradul Doctor

abilitat în științe medicale, este specialist în traumatologie și vertebrologie pediatrică.

Terehov Boris

Родился 16 апреля 1939 года в семье служащего. Отец – Терехов Марк Иванович – инженер. Мать – Садовникова Вера Александровна – ассистент Кафедры гигиены

КГМИ. Окончил Кишинёвскую среднюю школу № 34 им. Н. Островского в 1956 году. После окончания института служил в Советской армии (1963–1991). Прошёл путь от врача батальона до ведущего хирурга большого военного госпиталя, в воинском звании от лейтенанта до полковника медицинской службы, отмечен правительственными наградами.

Закончил клиническую ординатуру в г. Санкт-Петербурге (Ленинграде) при ВМА им. С.М. Кирова. Проходил специализации по торакальной хирургии (Ленинград), по абдоминальной хирургии (Москва), по анестезиологии (Ленинград), по иглотерапии (Владивосток). За время военной службы побывал в Праге, Варшаве, Легнице (Польша), на Кушке (Самая южная точка Советского Союза), в Чарджоу (Средняя Азия), Уссурийске, Владивостоке, неоднократно проживал в Москве, Ленинграде, Киеве, Львове, Минске, Бресте, Одессе и в других городах. Дважды посещал Кубу.

Жена – Терехова Валентина Михайловна, врач по образованию, работала на кафедре Молекулярной биологии

и генетики человека ГУМФ «Николае Тестемицану», к.м.н., доцент. Дочь – Антонина, работает врачом терапевтом, а сын Алексей закончил Кишиневский Медицинский институт, преподаватель кафедры Стоматологии ГУМФ «Николае Тестемицану», к.м.н., доцент. Имею пять внуков и правнучку.

Tudos Tamara

Родилась в 1939 году в небольшом селе Ларга, Щербаккульского района Омской области в обычной крестьянской семье. Отца практически не помню, так как в 1940 году его призвали на трудовой фронт, откуда он ушёл на войну и в 1944 году погиб. Начальную школу закончила в селе, потом продолжила учёбу в райцентре, где и закончила 10 классов. Через год приехала в Кишинев к старшей сестре и в 1957 году поступила в КГМИ.

По распределению начала работать врачом-фтизиатром в Оланештской кустовой больнице, а в 1970 году была переведена в республиканский противотуберкулёзный санаторий Ворничены, где прошла хорошую профессиональную школу. В 1970–1973 гг. училась в аспирантуре в ЦНИИ туберкулёза в Москве, где некоторое время работала младшим научным сотрудником. С 1977г., по семейным обстоятельствам, переехала в Кишинёв и тружусь в Институте фтизиопульмонологии «К. Драганюк» в должности старшего научного сотрудника,

совмещая исследовательскую деятельность с практической работой в клинике.

Разведена. Проживаю с сыном (1976 г.р.), который окончил Технический университет и работает программистом. С большой теплотой вспоминаю студенческие годы, нашу дружную 7-ю группу, жизнь в общежитии, поездку на целину, нашего руководителя бригады В. Борта, всех ребят, повариху Фишман, которая привозила нам в поле обеды. Хорошее было время... С нетерпением жду встречи на 50-летию окончания института.

Zinovieva (Marasanova) Tatiana

Родилась 17 января 1939 года в Москве в семье военнослужащего. В 1948 году семья переехала в Кишинев, по месту службы отца. Поступила в 3 класс средней школы №2, которую окончила в 1956

году. В том году поступала в Кишиневский медицинский институт, но не прошла по конкурсу. В течение года работала в детском саду и одновременно готовилась к повторному поступлению. В 1957 году отлично сдала вступительные экзамены и стала студенткой.

После окончания института работала терапевтом в Ниспоренской больнице (1963–1965), а в 1965 году прошла специализацию по терапии и до 1966 года работала врачом скорой помощи. В 1966 году была зачислена в клиническую ординатуру на кафедру пропедевтической терапии, по окончании которой была оставлена ассистен-

том на той же кафедре. В 1968 г. прошла курс повышения квалификации преподавателей в Московском ордена Ленина Медицинском Институте им. И.М.Сеченова, где посчастливилось слушать лекции таких корифеев науки как академики Василенко В.Х., Анохин П.К., Нестеров А.И., Кассирский И.А., профессоров Линдербратен Л.Д., Бондарь З.А. и др.

В 1975 перешла на практическую работу, на должности ординатора в стационаре Медицинской службы КГБ, где проработала до 1991 г. В этом же году переехала с семьей в город Херсон. В 1991–1995 гг. работала цеховым терапевтом Херсонского речного порта. С 1995 на пенсии. Врач первой категории, отличник здравоохранения. Муж, Марасанов Владимир Васильевич – доктор наук, профессор, заведует кафедрой технической кибернетики Херсонского национального технического университета. Вырастили и воспитали дочь Ирину, которая порадовала нас двумя прекрасными внуками – Машей и Тимуром.

Zota Ieremia

Născut la 4 mai 1940, în satul Șirăuți, județul Hotin, România. Studiile primare le face în satul natal, după care absolvind școala medie din orașelul Lipcani (1956), susține admiterea și este înmatriculat la ISMC (1957). În primii ani de studii pleacă cu un detașament studentesc la lucru pe pământurile deștelenite din Kazahstan. În cel de al treilea an de studii, grupa din care făcea parte, s-a aflat sub tutela docentului Valentin Golovin la catedra Anatomie patologică. Tot în acel an (1960) ie. Zota este angajat în funcție de laborant la ace-

eași catedră. Pe parcursul anilor de activitate studentul și laborantul Ie. Zota se familiarizează cu specificul acestei discipline și la anul VI urmează specializarea prin subordonatură. La absolvirea facultății este admis la doctorantură la catedra Anatomie patologică, sub conducerea academicianului Vasile Anestiadi.

Grupa nr. 5, anul III, tutelată de catedra Anatomie patologică, după susținerea examenului (1960).

Primul rând, de la stânga: Gheorghe Manea, Valeriu Covaliu, Anatol Crâlov, Vasile Anestiadi, Valentin Golovin, Gheorghe Baci, Vasile Niguleanu; al doilea rând: Alexei Juc, Petru Galețchi, Petru Lazur, Mihai Casian, Constantin Polihovici, Vladimir Balan, Ieremia Zota, Alexandru Zbanț, Vladimir Nichitin.

Susținând teza de doctor în medicină (1965), Ie. Zota începe activitatea pedagogică în calitate de asistent (1966), obținând și titlul didactic Conferențiar (1968). În 1987 susține

teza de doctor habilitat în științe medicale. În anii 1986–2012 a exercitat funcția de șef catedră Morfopatologie, fiind numit pe post de specialist principal în ramură a Ministerului Sănătății. Este conducător științific la 7 teze de doctor și consultant științific la o disertație de doctor habilitat. A publicat peste 200 lucrări științifice, inclusiv 7 monografii, un manual și un dicționar. Deține 2 brevete de invenție. Este Laureat al Premiului de Stat al RSSM în domeniul științei și tehnicii, Președinte al Societății Morfopatologilor din Republica Moldova, membru de onoare al Societății de Anatomie Patologică din România, membru corespondent al AȘM, membru al Academiei de Științe SUA. Distins cu titlul onorific „Om Emerit”, decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Ie. Zota este un bun familist, capul unei comunități familiale de medici. Soția Larisa este medic-endocrinolog, specialist de categorie superioară, conferențiar universitar la catedra Endocrinologie. Fiul, Ieremia-junior, este de asemenea doctor în medicină, conferențiar universitar la catedra Neurologie și Neurochirurgie ISMF „Nicolae Testemițanu”. Cel de al doilea fiu, Victor, a absolvit rezidențiatul în SUA, Western Massachusetts, și doctoratul la Universitatea din Harvard, fiind licențiat în morfopatologie specialitățile Pediatrie și Hematologie.

V

**EI NU AU AJUNS
SĂ SĂRBĂTOREASCĂ
JUBILEUL DE 50 ANI**

Către cea de a 50-a aniversare promoția XVIII a ISMC se prezintă, în opinia noastră, după cum urmează: Din cei 282 de colegi, care au primit diploma de medic, cel puțin 115, cu certitudine, ne-au părăsit pentru totdeauna la diferite etape ale vieții, după absolvirea institutului. Nu deținem, la moment, informații și nu se știe nimic despre soarta a circa 60 de colegi; ne bucurăm sincer pentru cei peste 100 de colegi care sunt în viață. O bună parte dintre aceștia mai continuă activitatea, și nu doar în domeniul medicinei publice. Unii colegi dintre supraviețuitori, din diferite motive, nu au putut să ne onoreze cu prezența la tradiționalele noastre întrevederi, „decrete” între timp anuale, dar nu și obligatorii, iar alții, probabil, nu au fost informați despre organizarea întâlnirii jubiliare. Numărul real de colegi care ar putea participa la adunarea jubiliară din 21 septembrie 2013 ar oscila între 50-60 de persoane.

Ei vor rămâne în memoria noastră

1. Adrianov Nina	2. Alupoie Nina
3. Ananici Galina	4. Anghelova Irina
5. Arhip Iacob	6. Babără Sergiu
7. Babcinski Grigore	8. Babii Nicolai
9. Bahurinski Arcadi	10. Balan Vladimir

11. Băț Grigore
13. Bârca Tamara
15. Beleaeva Lidia
17. Berșadski Mihail
19. Bologna Aurel
21. Brânza Lidia
23. Bulatovici Olga
25. Caceanovski Valea
27. Casian Mihail
29. Cazacu Ion
31. Ceban Gheorghe
33. Cebotari Raia
35. Cervaniuc Maia
37. Chiriac Anton
39. Codreanu Maria
41. Coh Dumitru
43. Companieț Victor
45. Crețu Mihail
47. Cușnir Elena
49. Cuzor Vasile
51. Dumitraș Ion
53. Edelman Șalom
55. Șevțova Ala
57. Fomina-Maliuc Elvira
59. Gălescu Alexandra
61. Grăjdieru Gheorghe
63. Gulpe Petru
65. Hotman Ecaterina
67. Iurco Petru
69. Lazur Petru
71. Luchița Elena
12. Bârca Tudor
14. Bețișor Vitalie
16. Benea Petru
18. Bolocan Ion
20. Botezatu Sergiu
22. Bruma Elena
24. Bulieva Zina
26. Camenski Andrei
28. Catruc Ion
30. Cărăruș Valentina
32. Cebaniuc Ion
34. Cepoi Tudor
36. Ciunihin Leonid
38. Cociu Ion
40. Coifman Eva
42. Cojocarui Nina
44. Cravciuc Galina
46. Croitoru Nicolae
48. Cuznețov Andrei
50. Dubceac Ana
52. Dvorskaia Lida
54. Elașcu Nicolae
56. Fomina Tanea
58. Galețchi Petru
60. Gherman Boris
62. Grecov Stepan
64. Guranda Simion
66. Iaroțki Arhip
68. Juc Alexei
70. Leu Ion
72. Lungu Andrei

73. Mac Xenofont	74. Macarov Alexandru
75. Malâșevski Nicolai	76. Meleca Anatol
77. Manea Gheorghe	78. Manico Vladimir
79. Mereniuc Ala	80. Mocanu Ion
81. Moldovan Emilia	82. Monul Tudor
83. Morozova Larisa	84. Mustață Vladimir
85. Ojog Ștefan	86. Pâlâci Mihail
87. Parankina Ala	88. Paruș Ion
89. Pautov Eduard	90. Plămădeală Boris
91. Poliuhov Alexandru	92. Poplavski Ipolit
93. Râbkin Vasile	94. Rafulea Vitalie
95. Râjalo Mihail	96. Rozmarița Petru
97. Rusu Aculina	98. Rusu Nina
99. Sâmarga Dora	100. Savciuc Grigore
101. Schițco Zina	102. Secrieru Margareta
103. Solonenco Vasile	104. Sorocean Vasile
105. Surujiu Artimon	106. Șalimov Ivan
107. Șcerbacova Irina	108. Șevțova Alea
109. Tcaciuc Alexei	110. Timofti Xenia
111. Țâbârnă Lida	112. Țurcan Grigore
113. Vinogradnik Fiodor	114. Zadnipru Petru
115. Zavelișco Andrei	

Ar fi un mare păcat dacă la această dată jubiliară nu am face o succintă trecere în revistă și am aduce, poate, un ultim omagiu colegilor plecați în veșnicie, care prin activitatea lor cotidiană, prin dragostea pentru cei apropiați, comportament decent în timpul vieții, au lăsat realizări și amintiri frumoase, urmașilor, Patriei, Alma Mater, care ne-a crescut și instruit. Din cauza lipsei de informații aici ne vom referi doar la câteva personalități dintre foștii noștri colegi și prieteni: Petru

Galețchi, Vitalie Bețișor, Alexandra Gălescu, Simion Guranda, Mihai Casian, Tudor Monul, Ion Dumitraș, Petru Lazur, Mihai Râjalo, fără ai da uitării pe alții cei stinși din viață. Mași bucura nespus, dacă în lista nominalizată s-ar regăsi numele unora, care din neștiință i-am inclus.

Bețișor Vitalie (24.07.1937–27.02.2005)

Născut într-o familie de învățători din satul Cuhnești, plasa Glodeni, județul Bălți, România. La vârsta de doar 9 ani (1946) tatăl său, Constantin, este arestat și deportat în Siberia, invocându-se motive politice (?). În 1947, Vitalie, împreună

cu mama sa Tatiana, este deportat în regiunea Kurgan. Așadar, încă din copilărie i-a fost sortit să suporte vicisitudinile și urgiile războiului, foametei și deportarea stalinistă. Acolo, în regiunea Kurgan, a absolvit (1956) școala medie de cultură generală. Revenită din Siberia, familia Bețișor, se stabilește cu traiul în or. Bălți, iar Vitalie se angajează pe post de hamal la fabrica de ulei. În vara anului 1957, cu mare frică în suflet, depune actele la ISMC, susține cu succes examenele de admitere și este înmatriculat la anul I. După absolvirea facultății lucrează în calitate de medic ordinator la Spitalul Republican al invalizilor de război din Sakharna, apoi deține funcția de medic-traumatolog la spitalul din Leova. Continuă studiile prin doctorat la Institutul Central

de Ortopedie și Traumatologie din Moscova (1965–1968), susține teza de doctor în medicină (1968), iar 20 de ani mai apoi (1988), susține și teza de doctor habilitat. Din anul 1969 și până în ultimele clipe ale vieții profesorul Vitalie Bețișor a activat în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, urcând succesiv toate treptele ierarhiei pedagogice: profesor-asistent, doctor-conferențiar, profesor universitar. Timp de 12 ani (1993–2005) a deținut funcția de șef Catedră Ortopedie și traumatologie a Facultății Perfecționarea medicilor.

Vitalie Bețișor cu soția Ina

S-a afirmat ca unul dintre cei mai dotați specialiști în ramură. A pus bazele ortopediei moderne în Republica Moldova, devenind cunoscut și în alte țări. A publicat peste 380 de lucrări, inclusiv 3 monografii, autor a 12 brevete de invenție. A fost conducător și consultant științific la 10 teze de doctor

și doctor habilitat în medicină. La saloanele internaționale de inventică și expoziții a fost menționat cu 2 medalii de aur, 2 de argint și 2 de bronz; este laureat al Premiului de Stat al RSSM în domeniul științei și tehnicii. De două ori (1988, 1989) a condus echipe de medici în Armenia și în România, pentru a acorda asistență medicală traumatizaților de pe urma cutremurelor de pământ. Profesorul Vitalie Bețișor a fost ales membru supleant al Academiei de Științe din RM, deținător al titlului onorific Om Emerit al Republicii Moldova, decorat cu ordinul „Gloria Muncii”. Academicianul Vitalie Bețișor a creat o școală de traumatologi-ortopezi profesioniști, implementând în practica medicinei moderne concepții noi de tratament al victimelor cu traumatisme multiple.

Este dureros să vorbești la timpul trecut despre Vitalie Bețișor, personalitate marcantă, bărbat energic, carismatic, prieten devotat și patriot înflăcărat al neamului, optimist, muncitor și onest, medic cu autoritate absolută printre pacienți, un soț, părinte și bunic exemplar. El ținea nespus de mult la prieteni și colegi, era mereu dispus să dea o mână de ajutor oricui i-o cerea, să-și împărtășească neazurile, dar în special – bucuriile.

Împreună cu colega de facultate, Ina Uzun, cunoscut radiolog-oncolog, au fondat o familie frumoasă, au educat doi copii Marina și Alexandru, care, urmând exemplul părinților, au îmbrățișat medicina și i-au făcut fericiți pe bunici, aducându-le trei nepoței. Ina s-a dovedit a fi nu numai o mamă bună și bunică drăgăstoasă, dar și prieten devotat pentru Vitalie, până în ultimele ore din viața, îngrijindu-l pe timpul bolii.

Casian Mihai (1939–2003)

Născut într-un sat din nordul republicii, după absolvirea școlii medii, susține cu succes admiterea la ISMC și se înscrie la facultatea Curativă (Medicină generală), unde și-a găsit buni prieteni, cu care obișnuia să dialogheze într-o manieră specifică – binevoitoare și glumeață. Am fost buni colegi de grupă timp de 6 ani, fiind alături și în pregătirile pentru examene, dar și în alte circumstanțe ale studenției. Mihai a fost primul coleg de grupă care s-a căsătorit foarte tânăr, student la anul doi.

În imagine de la stânga: Petru Galețchi, Ieremia Zota, Gheorghe Baciu, Tudor Monul, Mihai Casian și Petru Lazur, 1983.

După absolvirea facultății activează în funcția de medic obstetrician-ginecolog într-un spital raional, apoi se transferă

la Chișinău, pe post de profesor-asistent la catedra Anatomia omului. În acest scurt răstimp a fost inclus în componența colectivului de traducători și a participat activ la transpunerea manualului „Anatomia normală a omului” în limba română („moldovenească” cu grafie încă chirilică). Cariera de anatomist i-a servit tânărului medic Mihai Casian rampă de lansare către prestigioasa clinică de Neurologie, unde și-a continuat studiile postuniversitare prin doctorantură sub conducerea profesorului Boris Șarapov.

După susținerea tezei de doctor în medicină, ocupă funcția de conferențiar la catedra Neurologie, iar în anii 1995–2003 deține funcția de medic-șef al Centrului de Neurologie și Neurochirurgie, ulterior reorganizat în Institutul de Neurologie și Neurochirurgie. Împreună cu soția Larisa au crescut și educat 2 feciori – bucuria și mândria soților Casian.

Mihai Casian a plecat din viață în urma unei grave combustii totale a organismului într-un puternic incendiu cu cauze neelucidate în propriul apartament.

Dumitraș Ion (1939–1999)

S-a născut în satul Pivniceni, județul Hotin, România. Studiile primare de 7 clase le face în satul natal, apoi se înscrie la Școala de felceri și moașe din orașul Bălți (1954–1957), pe care o absolveste cu mențiune și, fiind inclus în cota de 5% din promoție cu drept de admitere la facultate, este acceptat la studii la ISMC. A fost înmatriculat la facultatea de Pediatrie, pe care o absolveste de asemenea cu mențiune. Pe parcursul stu-

diilor la facultate a fost ales lider sindical al promoției noastre, iar mai apoi devine președinte a organizației sindicale al colaboratorilor din institut. La anul VI se specializează prin

subordinatură (secundariat) la catedra Igienă, urmând studiile postuniversitare prin doctorantură la aceeași catedră. Avansat fiind în posturi de conducere la Federația Sindicală din RSSM, abandonează doctorantura, după care este ales în calitate de Președinte al Asociației

Naționale „Crucea Roșie”, funcție deținută până în ultimele zile din viață. Decedează subit în condiții stupide. În memoria colegilor a rămas un prieten devotat, om binevoitor și săritor la nevoie.

Primul rând, din dreapta: Ion Dumitraș, Lidia Morteanu, Petru Cazacu; al doilea rând: Stepan Grecov, Vitalie Denisov, Nicolae Șavga, Leonid Capcelea.

Galețchi Petru

(9.09.1938–30.08.2004)

Născut în satul Dondușeni, județul Bălți, România. În anii 1953–1956 este student la Școala de felceri și moașe din orașul Bălți. Ulterior activează pe post de asistent al medicului

sanitar din satul Târnova. În vara anului 1957 susține admiterea la facultatea Medicină generală. Pe durata studiilor s-a dovedit a fi socialmente activ, practica sportul, munca patriotică în detașamentele de „țelinari” la Kazahstan și a fost ales membru, apoi secretar al comitetului comsomolist al institutului.

La facultate studentul Petru Galețchi s-a manifestat prin disciplină exemplară, caracter echilibrat și ordonat, studii asidue și aprofundate, atitudine corectă în relațiile sa cu colegii, calități observate atunci și de conducerea institutului.

La finele studiilor universitare, P. Galețchi, devine lider al tineretului, trecând cu demnitate, multe perioade dificile ale timpului, rămânând același în orice funcție deținută. Era om capabil, cu reale calități organizatorice cu un deosebit simț al răspunderii pentru lucrul încredințat, dispunea de o răbdare și tactică comportamentală deosebită. Dar ce diplomatie, principialitate și chibzuință a demonstrat când l-au eliberat în mod voluntar, în stil comunist, pe Nicolae Testemițanu din funcția de ministru al Sănătății. Unii erau gata să-l nimicească fizic. Prin caracterul său pur omenesc el a reușit să facă

față situațiilor complicate, să treacă toate obstacolele a perioadei respective.

Absolvind cu mențiune facultatea, a fost repartizat la Catedra de microbiologie, unde își începe activitatea în funcția de asistent universitar. Urmează studiile prin doctorat fără frecvență la Catedra microbiologie, virusologie și imunologie a ISMC. În anul 1966 efectuează cercetări științifice la Institutul de Epidemiologie și Microbiologie „N. Gamaleia” din Moscova, unde realizează teza de doctor în medicină, pe care o susține în 1970. Până în ultimele clipe ale vieții a activat la aceeași catedră (1963–2004) pe post de profesor-asistent, lector superior, doctor-conferențiar, profesor universitar. În 1978 a fost numit șef al cursului Microbiologie, Facultatea Perfecționarea Medicilor, iar din 1989 a exercitat funcția de șef al Catedrei microbiologie, virusologie și imunologie.

Profesorul universitar Petru Galețchi a fost un cercetător științific temeinic; a publicat circa 200 de lucrări științifice, este autor al multor inovații și 5 brevete de invenție, menționate la expozițiile naționale și internaționale. Societatea inventatorilor din România i-a acordat medalia de aur pentru un ciclu de invenții. A fost conducătorul și consultantul științific la 7 teze de doctor și doctor habilitat în medicină. Concomitent cu lucrul științific și pedagogic, a îndeplinit și multe funcții administrative: prodecan și decan al Facultății de Medicină generală (1989–1995). În perioada de tranziție, după proclamarea independenței RM, Petru Galețchi, își asumă responsabilitatea pentru activitatea unui sector foarte important al vieții universitare, numit fiind în postul de prim-prorector (1995–2004) și alte funcții-cheie în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”. A rămas în memoria celor care l-au cunoscut ca om-exemplu: muncitor, disciplinat, principial,

onest, binevoitor și de încredere. Pe bună dreptate îl putem considera adevărat pilon al cetății universitare. A reușit să lase urme adânci în știința medicală, în activitatea organizatorică și pedagogică, fiind un promotor al transformărilor care au avut loc în Alma Mater. Așa a fost și a rămas Petru Galețchi: un mare Patriot și Om de omenie, lucrător Emerit al învățământului medical superior din republică, decorat cu ordinul „Gloria Muncii” și medalia „Nicolae Testemițanu”.

Petru Galețchi cu soția, copiii și nepoții (2003)

Este cu neputință a tăinui întâlnirile din ultimii ani cu Petru Galețchi și discuțiile ținute la tema micșorării vertiginoase a numărului de colegi rămași în viață. Dar, cu câtă nostalgie își amintea el de părinți, cum se bucura și îi sclipeau ochii când îl întrebam despre feciorul Valeriu și fiica Elena, despre nepoți, de fratele Andrei și sora Claudia. Ce cuvinte alese

adresa soției sale Xenia, considerând-o cu bună dreptate pilonul familiei și susținătorul său fidel în orice activitate.

Se poate vorbi cu certitudine, că Petru Galețchi, a făcut parte din cohorta personalităților marcante specifice anilor 60–70 ai secolului XX, care prin acțiunile sale principiale și responsabile, exigente și binevoitoare a dovedit că nu a fost omul vorbelor goale, a susținut cu fermitate părerea pe care o considera corectă fără însă a nega altă viziune bine argumentată. El a fost respectat și apreciat datorită erudiției și tactului pedagogic, pentru onestitate, inteligență și verticalitate civică. Memoria despre marele înaintaș a fost înveșnicită prin instalarea plăcii comemorative la intrarea în aula nr. 1 „Petru Galețchi” a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Gălescu-Baciu Alexandra

(12.01.1941–22.03.1967)

S-a născut în comuna Step-Soci, județul Orhei, România, într-o numeroasă familie din 10 copii, ea fiind cea de a doua. A învățat în satul natal doar primele 4 clase, iar studiile medii le-a făcut la școala medie nr.1 din Orhei, trăind în acești ani la internat. Se deosebea prin pasiunea de a citi mult. După absolvirea școlii este înmatriculată la ISMC. Era o fire blajină, împărțea prietenilor ultima bucatică de pâine. Comportamentul ireproșabil și respectuos o făcea atrăgătoare în orice colectiv unde apărea. La anul VI se specializează în domeniul fiziatricii, fiind repartizată la lucru în Spitalul de tuberculoză din Suruceni, Ialoveni. Urmează studiile prin secundariat clinic (1965–1967) la catedra de fiziatricie a ISMC.

Nespus retrăia internarea soțului din 17 iulie 1966 la Institutul Oncologic „Gherțen” din Moscova cu suspjecție la can-

cer pulmonar. În curând ea venise la Moscova să mă însoțească spre casă. În ziua de 15 martie 1967 se considera cea mai fericită soție, asistând la susținerea tezei mele de doctorat. La sărbătorirea acestui eveniment era veselă, mult a dansat (pentru ultima dată...).

Mămica la plimbare cu feciorașul Gicu (1966)

A doua zi, 16 martie 1967 a fost operată la Spitalul nr. 1, pe motivul sarcinii extrauterine. Anestezia generală a fost succedată de premedicație cu novocaină, la care s-a produs un grav șoc anafilactic cu moartea clinică. A fost reanimată, dar peste 6 zile decedează, în timpul traheostomiei, când din nou i s-a introdus (local) novocaină. Astfel, crunt m-a pedepsit soarta. La un an după aceasta întâmplare tragică pentru mine și Gicu, am scris în amintirea soției o poezie, pe care o prezint.

La un an de veşnicie

*Având un suflet nobil, puţin ai vieţuit,
Subit ne-ai părăsit, trecând în nefiinţă.
Şi Domnul nu te-a preţuit
Cu sfânta ta credinţă.*

*În clipele durerii încurajai colegii
Care spuneau că nu-i nimic serios,
Lucrând mecanic şi anevoios.
Doar repetau că bine te aşteaptă,
Neobservând că inima-i stopată
Şi prelungind discuţii inutile.*

*Nu ai crezut să pleci în veşnicie
Şi să ne laşi în zbulucium, grozăvie.
Mereu privesc portretul întristat
Şi chipul tău îndurerat
Cu părul galben de pe cap.*

*Eu deseori mă-ntreb:
De ce-ai plecat în ceruri,
Ştiind că viaţa-i prea frumoasă?
Ce cuget astăzi te frământă?
Dar ştiu că eşti încredinţată
Că nu vei fi uitată.*

*Firesc, nu poţi acum răspunde
Ce gând te preocupă:
Un freamăt sufletesc,
Dorinţa pentru viaţă
Sau copilaşul adorat
Rămas cu suflet ne-mpăcat...*

24 martie 1968

Guranda Simion

(1940–2004)

După absolvirea școlii medii din satul natal, este înmatriculat la facultatea Medicină generală a ISMC, se încadrează activ în viața studentescă; a practicat sport, jucând pe post de portar în echipa de fotbal a institutului, ne-a fost bun coleg și prieten devotat. Obținând specializarea primară prin subordinatură (secundariat clinic) în obstetrică și ginecologie, este repartizat la spitalul raional din Telenești, unde în scurt timp devine medic-șef adjunct.

Colectivul maternității din Bălți în frunte cu medicul-șef, Simion Guranda (în centru), 1966.

În anii 1965–1985 deține funcția de medic-șef al Maternității din orașul Bălți, s-a afirmat în calitate de specialist competent în ramură și organizator talentat al sistemului de sănătate din RM. Pe timpul lui, în Bălți s-a construit o nouă clădire, iar în 1981, s-a mai dat în exploatare alt bloc modern, capacitatea maternității atingând cifra de 305 paturi. Deosebitele sale capacități organizatorice și profesionale au fost observate și apreciate la justa valoare la ministerul Sănătății, la inițiativa căruia în 1985 specialistul Simion Guranda a fost transferat la Chișinău, pe post de director adjunct al Institutului Științific în domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, unde a activat până în ultimele zile din viață. Împreună cu soția Ana, a educat două fiice, care mai poartă în suflet durerea provocată de dispariția mult prea timpurie a părintelui.

La ultima întâlnire a lui Simion Guranda (primul din stânga) cu colegii de facultate care a avut loc în anul 2003.

Lazur Petru

(1934–1987)

Vine dintr-un sătuc din partea stângă a Nistrului, de lângă orașelul Camenca. A copilărit în ani de război, foamete grea și deportări staliniste, la fel ca multă lume, care a avut nefericirea să se nască în fosta URSS. Școala primară a făcut-o în satul natal, iar studiile medii – la școala moldovenească din Camenca. Din cauza războiului și al foametei a pierdut 2 ani de școală. Demobilizat din armata sovietică susține cu succes admiterea la ISMC. Studentul Petru Lazur dispunea de o logică și memorie perfectă, a obținut rezultate frumoase în studii. La anul VI s-a specializat prin subordonatură (secundariat clinic) la catedra Oftalmologie sub conducerea conferențiarului Tudor Gâțu, iar după absolvirea facultății a fost repartizat pe post de oftalmolog la spitalul raional din Orhei.

Petru Lazur (din dreapta), Dumitru Salaur și Sergiu Mucuță, 1960.

După 2 ani de activitate a continuat studiile postuniversitare prin doctorantură la Institutul de Medicină din Odessa, dar un an mai târziu abandonează studiile și revine la activitatea de medic oftalmolog. La începutul anului 1970 este afectat de colagenoză – o boală cu evoluție gravă, care a determinat decesul. A fost înhumat în orașul Orhei. Petre Lazur cu soția Tina au crescut și educat doi feciori și o fiică.

Monul Tudor (1935–2005)

S-a născut într-un sat de pe malul Nistrului, din preajma orașului Tiraspol. Face școala primară de 7 clase în satul natal, ulterior studiind la Școala de felceri și moașe din Tiraspol, după care lucrează în calitate de felcer în satul Mălăiești.

În scurt timp este înrolat în armată, iar după demobilizare depune actele la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, susține examenele de admitere și se înscrie la facultatea curativă (Medicină generală). Pe parcursul aflării la facultate a demonstrat tenacitate și perspicacitate în studii, s-a afirmat ca bun și talentat student. O fire sociabilă și îngăduitoare, mereu disponibil să dea o mână de ajutor colegilor, nu uita și de mama sa solitară și bolnavă, vizitând-o săptămânal la Tiraspol. La finele studiilor universitare se specializează prin subordonatură (secundariat clinic) la catedra Obstetrică și ginecologie.

Lucrează câțiva ani la Tiraspol, apoi se transferă la Chișinău, în calitate de asistent la catedra Anatomie patologică. În scurt timp se înscrie pentru a urma studiile postuniversitare prin doctoratură la renumitul Centru Oncologic din Moscova. Acolo susține teza de doctor în medicină, devine specialist în chimioterapia oncologică. Revenind în Moldova, Tudor Monul organizează și conduce secția de chimioterapie la Institutul Oncologic din Chișinău, se evidențiază ca specialist de forță în chimioterapie. Pe parcursul mai multor ani deține funcția de inspector la Ministerul Sănătății, iar mai târziu este transferat pe post de medic-șef la Spitalul de Recuperare pe lângă Cancelaria de Stat. Următorii ani, revenit la Institutul Oncologic, recuperează postul de șef de secție chimioterapie. Împreună cu soția Maria, au educat doi copii – un fecior și o fiică, ambii medici de profesie. Se stinge prematur din viață răpus de cancer pulmonar.

Râjalo Mihai

(1940–1992)

Născut în 1940, într-un sat moldovenesc din preajma Chiliei, fostul județ Ismail din sudul Basarabiei. Absolvind școala medie în 1957, susține admiterea la Institutul de Medicină din Chișinău. A fost un student bun și prieten adevărat. Pasionat de sportul cu armele de foc, Mihai Râjalo era titular în echipa de tir și a apărat culorile Institutului de medici-

nă în multiple competiții sportive. După absolvirea facultății a fost înrolat în armata sovietică și impus să facă cariera de medic militar, avansând în militarie până la gradul de colonel. A parcurs cariera militară cu onor, deținând funcții administrative și practicând chirurgia de campanie pe teatrele militare din Afganistan și la spitalele militare din Germania de Est și garnizoanele militare din Rusia (Sankt-Petersburg) și Uzbekistan, deținând funcția de Chirurg principal al Districtului militar din Asia Mijlocie.

Mihai Râjalo, primul rând, din dreapta, împreună cu colegii de grupă. Anul trei de studii.

A fost recunoscut, la moment, ca un specialist de excepție în armata sovietică. În 1992, din motive patriotice și multă dragoste pentru locurile tinereții sale, revine în Moldova și

preia postul de Chirurg Principal al Armatei Naționale RM. Colegii săi de arme, medicii de la Spitalul militar din Chișinău îl cunoșteau în calitate de chirurg de excepție, deținând bogata experiență medicală acumulată în condițiile războiului din Afganistan.

Aționând foarte hotărât și autoritar, în stil pur militar, a schimbat apartamentul cu 5 odăi din Tașkent pe o locuință mai modestă din apropierea Teatrului de Operă și Balet „Maria Bieșu”, se stabilește cu traiul în Chișinău. În ziua înhumării iubiților artiști și neobosiți patrioți ai neamului – regretaților Ion și Doina Aldea-Teodorovici (1992), Mihai Râjalo își pierde viața într-un stupid și banal accident rutier în centrul Chișinăului, în preajma cinematografului „Patria”. A plecat din viață fără să realizeze o dorință mai veche a sa – întâlnirea cu colegii.

Veșnică să le fie amintirea!

VI

NOSTALGIILE DE ALMA MATER

Cântecul „Casa părintească nu se vinde”, interpretat de cunoscutul nostru artist Mihai Ciobanu, pe versurile poetului Grigore Vieru, îmi amintește despre întâlnirile tradiționale pe care le organizează toți absolvenții actualei USMF „Nicolae Testemițanu”. În contextul cântecului, eu identific sediul Alma Mater cu *o casă părintească*, absolvenții îndeplinesc rolul *copiilor*, iar dascălii și conducătorii instituției întruchipează *părinții* promoțiilor perioadelor respective. Prin urmare, așa cum copiii vizitează cu mare drag casa părintească și pe părinți, chiar și după dispariția lor fizică, tot așa și generațiile tuturor promoțiilor de medici continuă să respecte tradițiile stabilite de predecesorii lor, revenind, peste ani și ani, la Alma Mater, din stimă și recunoștință, din dragostea ieșită din adâncul sufletului.

Pentru majoritatea absolvenților, întâlnirile cu colegii și dascălii lor au o semnificație deosebită, sunt adevărate sărbători, un bun prilej de a-și aminti despre anii de studenție – episoade devenite deja istorice, rămase doar în memorie. Chiar și absolvenții de vârstă mai onorabilă, la întâlnirile lor cu colegii, uită de anii săi. În acele clipe ei întineresc, transferându-se cu sufletul în anii studenției. Impresionează atât scenariul întâlnirilor, cât și discuțiile. Pentru toate promoțiile, ele sunt aproape similare: aceleași bucurii și trăiri sufletești, aceleași întrebări și teme puse în discuții, aceleași răspunsuri și acuze...

Mulți ani la rând (din 1957) am fost martor la asemenea festivități, am avut posibilitatea să observ și un element de mutație psihoemoțională a participanților, în caracterul expresiilor și manifestărilor publice. Am constatat că cea mai pronunțată nostalgie la astfel de întâlniri se înregistrează, de obicei, la persoanele care asistă rar la întâlniri și la cei care trăiesc în alte țări. Există și unele excepții – nedorința sau neputința de a se întâlni cu colegii. Aceasta se referă la cei preocupați mai mult de interesele personale, la cei care au abandonat activitatea medicală sau, la general, indiferenți față de tot ce e străin.

De obicei, încă vreo 2-3 decenii după absolvirea facultății, foștii colegi ușor se recunosc, sunt încă „zburdalnici”, preferă dansurile, glumele, veselia. Ceva mai târziu, ei deja discută ore în șir despre copii și nepoți; se mai plâng și de sănătate, că nu văd sau nu aud ca înainte. Întâlnirile la 45-50 de ani, sunt frecventate de un număr foarte mic de colegi. Acum ei se întreabă deja unul pe altul: „Cine ești?” și tot așa... Eu sunt convins că astfel de întrebări la reprezentanții promoției noastre sunt foarte reduse sau lipsă.

Absolvenții promoției al XVIII-lea, tradițional, organizau întâlniri odată la 5 ani, cu excepția primei, care a avut loc peste 10 ani (1973). Diriguitori ai acestor întâlniri, inițial, mai mult erau Petru Galețchi și Ion Dumitraș. Îmi aduc aminte cum în primii 15-20 de ani se adunau gălăgios colegii noștri, sosiți pe întreg teritoriu al fostei URSS. La aceste întâlniri (1973, 1978, 1983) se prezentau majoritatea absolută a colegilor. La exterior, puțin schimbați, dar bine se recunoșteau. Unii, mai „harnici”, deveniră și buni, iar alții au reușit să

avanseze în posturi de conducere. Toți aveau ce spune de bine, se destăinuiau sufletește, chiar și despre unele evenimente mai puțin plăcute din viață. Una din cele mai călduroasă a fost întâlnirea din anul 1983, când, cu bucurie discutau, se fotografiiau, se admirau...

Cu timpul, însă (din 1988), toți deveniră parcă mai retrași și cumpătați, cu emoții mai puțin expresive pe față. Au ajuns să se întrebe: Cine oare e acela? Cum e numele lui? Și altele de acest gen. La aceasta a influențat și situația social-politică din URSS, care devenise tensionată, cu tendințe de destrămare.

Întâlnirile colegilor noștri din anii 1988 și 1993, au avut loc pe fundalul destrămării URSS și obținerea suveranității de către fostele republici unionale, devenite țări independente. Republica Moldova, avea să mai sufere de pe urma războiului de pe Nistru, din 1992, impus de elementele colonial-șovine influente din Federația Rusă. În acești ani Alma Mater a fost condusă de profesorul universitar Leonid Cobâleanschi.

La întâlnirile din anii 1998, 2003 și 2008, toți noi, amabil am fost găzduiți de noul rector, academician, Ion Ababii, care bine cunoștea pe majoritatea dintre absolvenții promoției noastre. Ultima întâlnire, din 27 septembrie 2008 a fost dirigită de către colegul, academician, Gheorghe Ghidirim, președintele organizatoric al actualei adunări jubiliare de 50 de ani de la absolvire, a promoției XVIII-lea al actualei USMF „Nicolae Testemițanu”.

Prima întâlnire a colegilor peste 10 ani după absolvire (1973).

În centru, rectorul, academician Vasile Anestiadi.

La întâlnirea peste 15 ani de la absolvire (1978).
În centru, fostul rector și ministru, profesor universitar, academician, Nicolae Testemițanu.

Întâlnirea colegilor peste 20 de ani de la absolvirea ISMC, octombrie 1983.

În imagine de la stânga, primul rând: Nicolae Babii, Gheorghe Baciuc, Nina Patraș, Galina Sârghi, Liudmila Mozolevschi, Lidia Gherman, Lidia Savca, Tatiana Iahontov, Tatiana Fomina, Ala Marențuc, Xenia Cușnir; al doilea rând: Andrei Zavelișco, Vasile Carp, Dumitru Coh, Ion Cebaniuc, Ivan Șalimov, Clementie Topa-
Io, ... Ion Paruș. Chișinău, 1983.

Primul rând, de la stânga: Vera Căraru, Valentina Caceanovschi, Maria Timco, Ala Marenic, Ina Uzun, Ludmila Mozolevschi, Nina Patras, Xenia Cușnir, Boris Terehov, Gheorghe Busuioc și Valentin Botnariuc. Al doilea rând: Gheorghe Baciuc, Gheorghe Manea, Dumitru Noroc, Mihail Pălâci, Alexandru Macarov, Ion Bolocan și Oleg Dârda. Chișinău 1983.

În imagine: Clementie Rozmarița, Petru Otroșcenco, Arcadie Bahurinschi, Ipolit Poplavschi și Nicolae Babii. Octombrie, 1983.

În imagine, primul rând, din stânga: Ștefan Ojog, Alexandra Jacota și Vasile Cuzor. În picioare: Anatol Meleca, Alexandru Pripa și Tudor Bârcă, 1983.

În imagine, primul rând, din stânga: Filimon Avraman, Dumitru Noroc, Lidia Burdâkina, Ana Guranda, Valeriu Covaliu.
În picioare: Vlad Balan, Simion Guranda și Gheorghe Grăjdieru.
Chișinău 1983.

În imagine, primul rând, din stânga: Xenia Cușnir-Timofte, Ana Dubceac-Cucută, Maria Cojocaru-Țurcan. În picioare:
Margareta Secieru, Elena Monastârski, Vera Cărăruș, 1983.

În imagine, primul rând, din stânga: Nina Stamburscaia, Liuda Taracanova, Nicolae Malâșevschi, Ema Golinger, Ludmila Cojuhari-Poleacov. În picioare: Vitalie Bețșor, Gheorghe Ghidirim, Arhip Iarotchi, Nicolae Poleacov, 1983.

Întâlnirea colegilor peste 25 de ani, Chișinău 1988.

Întâlnirea colegilor peste 30 de ani, Chișinău 1993.

Întâlniți peste 35 de ani (1998).

În centru, rector, academician Ion Ababii, prof. Natalia Cherdivarenco, conf. Anatol Babin, conf. I. Podubnâi.

Întâlniți peste 40 de ani de la absolvire. În centru: rectorul, academician Ion Ababii, pedagogii: profesorul Pavel Bâtcă, profesorul Natalia Cherdivarenco.

La întâlnirea din 2008.
În centru dascălii noștri: prof. Pavel Bâtcă, prof. Timofei Jița și conf. Nicole Cereș.

Academicienii V. Anestiadi, C. Țâbârnă, Gh. Ghidirim, I. Ababii
în timpul întâlnirii cu absolvenții anului 1963 (2008).

La o întâlnire după 45 de ani de la absolvire
(în incinta Alma Mater; 2008).

Reprezentanții promoției 1963 în drum spre mormântul
lui Nicolae Testemițanu (2008).

La una din întâlniri ale colegilor.
De la dreapta: Gheorghe Ghidirim cu soția Vera, Gheorghe Baciuc,
Alexei Sofroni, Ion Paruș și Ludmila Mozolevschi.

CUPRINS

I. Institutul de Medicină din Chișinău către 1957	4
II. Ani de studenție	18
III. Viața și activitatea postuniversitară	32
IV. Amintirile unor supraviețuitori	40
V. Ei nu au ajuns să sărbătorească jubileul de 50 ani	108
VI. Nostalgile de Alma Mater	130
Cuprins	148